WARSZAWA, ŚRODA 29 PAŹDZIERNIKA 1947 R. (A)

Cena numeru 3 złote

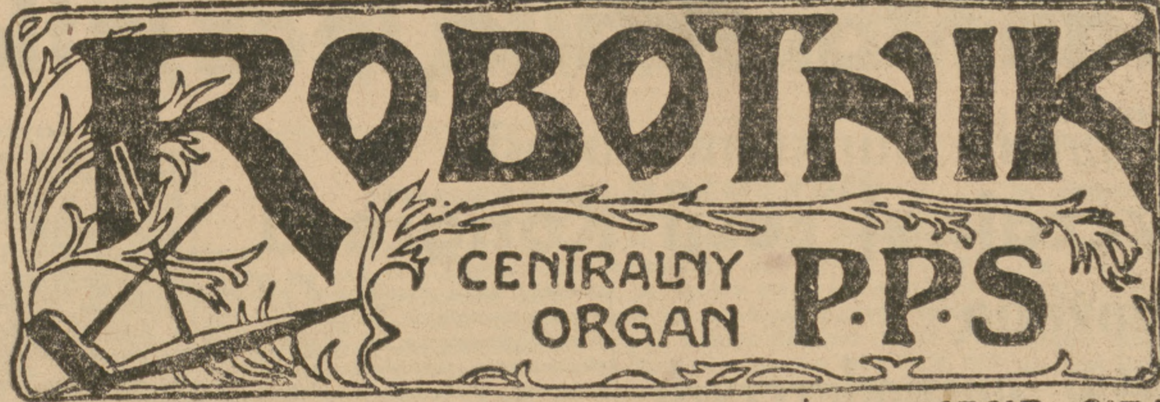
Nr. 295 (1084)

ROK 53

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA
SEKRETARZ REDAKCJI PRZYJMUJE INTERESANTÓW OD GODZINY 12 DO 14

ADMINISTRACJA
CZYNNA OD GODZINY 8-ej DO 15-ej
BANK GOSPODARSTWA SPÓŁDZIELCZEGO ODDZIAŁ W WARSZAWIE Nr 195
KONTO W P.K.O. Nr I-930

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA
Al. Jerozolimskie 121
TELEFONY:
SEKRETARIAT RED. NACZ. 8.85-01
SEKRETARZ REDAKCJI 8.85-02
ADMINISTRACJA WYDAWNICTWA 8.85-04
DZIAŁ OGŁOSZEŃ 8.85-05
DRUKARNIA 8.79-6

„TAK JAK NIEPODLEGŁOŚĆ NASZA JEST NIEPODLEGŁOŚCIĄ CZECHOSŁOWACJI, TAK TEŻ ŚWIĘTO NARODOWE CZECHOSŁOWACJI JEST NASZYM ŚWIĘTEM, A MYŚLI CZECHÓW I SŁOWAKÓW W TYM DNIU O POKOJU I WOLNOŚCI SĄ NASZYMI MYŚLAMI O WSPÓLNEJ DRODZE DZIEJOWEJ, O WSPÓLNYCH W PRZESZŁOŚCI BŁĘDACH, O WSPÓLNYM W PRZYSZŁOŚCI LOSIE, O WSPÓLNYM POKOJU I WSPÓLNYM BEZPIECZEŃSTWIE".

Józef Cyrankiewicz
Sekretarz Generalny CKW PPS
Prezes Rady Ministrów

De Gaulle zrzucił maskę

Wódz RPF chce wzmocnić władzę prezydenta i ograniczyć prawa przedstawicielstwa narodowego

Sukcesy socjalistów w drugiej turze wyborów samorządowych

PARYŻ (PAP). — De Gaulle złożył oświadczenie, w którym przedstawił szereg postulatów politycznych. Program de Gaulle'a można by ująć w następujących punktach:

1 natychmiastowe rozwiązanie parlamentu;
2 zmiana konstytucji przez zastąpienie systemu wyborów proporcjonalnych systemem, opartym na zasadzie zwykłej większości;
3 przeprowadzenie nowych wyborów powszechnych.

De Gaulle skrytykował działalność parlamentu i podkreślił konieczność przeprowadzenia reformy konstytucyjnej, przewidującej wzmocnienie władzy osobistej, prezydenta i premiera, i zmniejszenie kompetencji parlamentu.

Agencja France Presse dowiaduje się, że de Gaulle opuści wkrótce Colombey les Deux, by udać się do Paryża.

W kołach politycznych zwraca się uwagę na okoliczność, że w myśl obecnie obowiązującej konstytucji, wybory powszechne mogą odbyć się najwcześniej w 18 miesięcy po otwarciu nowego parlamentu i dopiero w tym wypadku, jeżeli parlament 2 razy z kolei wyrazi nieufność rządowi. Ponadto zmianę konstytucji mogłaby przeprowadzić większość co najmniej ⅔ głosów parlamentu.

DE GAULLE ZMIERZA DO CEZARYZMU

„Ce Soir" pisze, że de Gaulle zrzucił maskę, uważając, że jest już przygotowany teren do jego ofensywy. Wzywa on Zgromadzenie Narodowe do popełnienia samobójstwa, ujawnia wolę zniszczenia autorytetu przedstawicielstwa narodowego i chce rządzić na podstawach cezarystycznych. Dziennik podkreśla, że de Gaulle'a ośmieliło rozbicie sił robotniczych.

DALSZE WYNIKI WYBORÓW SAMORZĄDOWYCH

PARYŻ (SAP). W poniedziałek rano podano częściowe wyniki drugiej tury wyborów samorządowych we Francji. Na 83.233 wybranych radnych miejskich — socjaliści (SFIO) otrzymali 15.439, partia de Gaulle'a — 10.727, komuniści — 6.424, MRP — 6.239, umiarkowani — 18.387, radykałowie i niezależna lewica — 8.750, radykałowie i Zjednoczenie Lewicy — 12.441, republikańscy socjaliści — 2.463, różni — 2.277 głosów.

Depesze w dniu święta Czechosłowacji

W dniu Święta Narodowego Czechosłowacji, Prezydent Rzplitej Bolesław Bierut, premier J. Cyrankiewicz, minister spraw zagranicznych Z. Modzelewski oraz minister obrony narodowej marsz. Żymierski, wysłali do Pragi depesze gratulacyjne.

Ilia Erenburg w Warszawie

Przyjazd pisarzy radzieckich

W poniedziałek przybyli do Warszawy znani pisarze radzieccy: Ilia Erenburg, P. Ticzyna, Aleksander Twardowski, Piotr Browka.

Na Dworcu Gdańskim pisarzy radzieckich powitali: wicemin. Kultury i Sztuki tow. Kruczkowski w imieniu zarządu głównego Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej tow. Wroński i St. R. Dobrowolski, dyr. Biura współpracy kulturalnej z zagranicą, prof. Starzyński, dyr. departamentu literatury tow. Michalski oraz liczni literaci stołeczni z J. Tuwimem, K. Czachowskim, E. Szelburg-Zarembiną i Aleksandrem Wattem na czele.

Po powitaniach, pisarze radzieccy pozdrowili społeczeństwo polskie, wygłaszając krótkie przemówienia do mikrofonu. Erenburg powiedział m. in.: „wspólna walka z Niemcami złączyła i scementowała naszą przyjaźń, która w dobie pokoju służyć będzie szczęściu naszych narodów".

Program pobytu pisarzy radzieckich w Polsce obliczony jest na około 2 tygodnie. W dniu 28 bm. goście zwiedzą Warszawę. W godzinach wieczornych podejmować będzie pisarzy radzieckich minister Kultury i Sztuki. W dniu 29 b.m. goście udadzą się w podróż po Polsce.

Znakomity pisarz i publicysta radziecki Ilia Erenburg przybył z wizytą do Polski.

Dookoła ucieczki Mikołajczyka

Rząd brytyjski zgodzi się na jego przyjazd do Anglii

LONDYN (PAP). W kołach dziennikarskich Londynu komentuje się ucieczkę Mikołajczyka. W kołach tych nie sądzą, by Mikołajczyk był w stanie prowadzić jakąś systematyczną działalność polityczną w Londynie. Koła te uważają, że Mikołajczyk wyrazi życzenie wyjazdu do Stanów Zjednoczonych. Uda się on przypuszczalnie najpierw do Londynu, ze względu jednak na fakt, że w Stanach Zjednoczonych znajduje się komitet polityczny, utworzony przez reakcyjnych działaczy chłopskich ze wschodniej Europy, nie będzie niespodzianką, jeżeli Mikołajczyk postanowi udać się do Ameryki, aby przyłączyć się do nich.

CO PISZE „TIMES"

LONDYN (PAP). Dziennik „Times", komentując desperacki krok Mikołajczyka z powodu zachwiania się i osłabienia jego pozycji w łonie własnej partii pisze: „Według prawdopodobieństwa, decydującym czynnikiem, który wpłynął na postanowienie Mikołajczyka, był pogłębiający się z dniem każdym rozłam w łonie jego partii.

Lewe skrzydło partii Mikołajczyka osłabiło jego stanowisko, powodując kryzys. Fakt masowego opuszczania go przez członków własnego stronnictwa, jako też towarzyszące temu procesowi zamieszanie — mogły skłonić Mikołajczyka do myślenia, że nie może on już prowadzić dalej korzystnej opozycji w Polsce".

„Times" przypomina, że Mikołajczyk sam mówił wielokrotnie, iż Polski nie opuści, jakkolwiek wiedział, że opozycja przeciwko niemu wzrasta. Rzecznicy rządowi — podkreśla „Times" — zapewniali korespondentów zagranicznych, że Mikołajczykowi aresztowanie nie grozi.

LONDYN (PAP). W Izbie Gmin na zapytanie posła konserwatywnego Moora, podsekretarz stanu Mayhew odpowiedział, że rząd zgodzi się na przyjazd Mikołajczyka do Anglii.

Generał Markos atakuje na szerokim froncie

RZYM (PAP). Dzienniki ateńskie opublikowały komunikat ministerstwa bezpieczeństwa, z którego wynika, iż partyzanci wzmogli swą akcję na Peloponezie i w Grecji środkowej.

SUKCESY POWSTAŃCÓW

RZYM (PAP). Rozgłośnia greckiej armii demokratycznej podała komunikat sztabu generalnego donoszący, iż oddziały partyzanckie w Macedonii środkowej i zachodniej rozpoczęły 18 października ofensywę na froncie, ciągnącym się od Janiny poprzez Mecovo do Kalabaki.

Po złamaniu oporu wroga armia demokratyczna opanowała szosę wiodącą z Mecovo do Janiny, a 21 października po zaciekłej walce zdobyła silnie ufortyfikowane Mecovo. Nieprzyjaciel stracił 80 zabitych i 60 rannych. Wzięto do niewoli 30 jeńców, zniszczono 36 samochodów ciężarowych, wysadzono w powietrze 15 umocnień oraz zdobyto wiele amunicji i sprzętu wojennego.

PPS odda hołd bohaterom na stokach Cytadeli

Polska Partia Socjalistyczna, Organizacja Młodzieży TUR i Związek Wet. Walk. Rewol. 1905 r., wzywają swych członków i sympatyków do stawienia się w dniu 1 listopada rb., jak co roku, o godz. 10.30 na Stoki Cytadeli, celem oddania hołdu Bojownikom PPS poległym w Walce o Niepodległość i Socjalizm.

Zbiórki odbędą się:

Bielany, ul. Podczaszyńskiego 23 godz. 9 rano.

Żoliborz, ul. Kossaka 10, godz. 9 m. 45 rano.

Wola, ul. Ogrodowa 39/41, godz. 9 rano.

Rakowiec, ul. Pruszkowska 6, godz. 8 m. 15 rano.

Ochota, ul. Niemcewicza 9, godz. 8 m. 45 rano.

Czerniaków, ul. Stępińska 42, godz. 8 rano.

Fort — Mokotów, ul. Miłobędzka 16, godz. 8 m. 15 rano.

Mokotów, ul. Chocimska 4, godz. 8 m. 45 rano.

Śródmieście i Ratusz, ul. Mokotowska 51, godz. 9 m. 15 rano.

Powiśle, ul. Tamka 18, godz. 9 m. 15 rano.

Grochów, ul. Podskarbińska 6, godzina 8 m. 30 rano.

Nowe-Bródno, ul. Białołęcka 27, godz. 8 m. 15 rano.

Targówek, ul. Piotra Skargi 48, godz. 8 m. 15 rano.

Praga-Centralna, ul. Szwedzka 2/4 godz. 8 m. 15 rano.

Ministerialna, ul. Krak. Przedm. (koło Prezydium Rady Ministrów) godz. 9 rano.

Uchwała CKW PPS

o sytuacji międzynarodowej tematem obrad sekretarzy WK PPS

W dniu 27 bm. odbyła się w gmachu CKW PPS odprawa sekretarzy WK PPS z całego kraju.

Odprawa poświęcona była omówieniu całokształtu zagadnień politycznych i organizacyjnych Partii, a w szczególności zadań PPS wynikających z uchwały CKW z dnia 21 bm. oraz przygotowaniom do kongresu partyjnego.

Obrady otworzył sekretarz generalny CKW *tow. Józef Cyrankiewicz.* Tow. Cyrankiewicz wygłosił referat o aktualnych zagadnieniach polityki międzynarodowej i wewnętrznej, na których tle przedstawił zadania PPS na okres następny. Tow. Cyrankiewicz dokonał także analizy uchwały CKW o sytuacji międzynarodowej z dnia 21 bm.

Sekretarz CKW, *tow. Ćwik,* omówił wyniki kampanii popularyzacji uchwał Rady Naczelnej PPS z dnia 30 czerwca i przedstawił wytyczne kampanii wokół ostatniej uchwały CKW w sprawie sytuacji międzynarodowej oraz szereg bieżących zagadnień wewnętrzno-partyjnych.

Sekretarz CKW, *tow. Reczek,* zreferował problemy związane ze zbliżającym się 27 Kongresem Polskiej Partii Socjalistycznej.

Po referatach sekretarze WK złożyli sprawozdania obrazujące rozwój Partii na terenie ich województw oraz udział PPS w życiu politycznym gospodarczym i społecznym na tych terenach.

W obradach wziął udział przewodniczący CKW, *tow. Rusinek.*

Thyssen stanie przed sądem

NORYMBERGA (PAP) — Prokurator amerykański gen. Taylor oświadczył, że b. niemiecki magnat przemysłowy Fritz Thyssen zostanie przekazany jurysdykcji niemieckiego sądu denazifikacyjnego. Thyssen, który ma przeszło 70 lat, był prezesem koncernu stalowego w Essen i oddał wielkie zasługi reżimowi hitlerowskiemu.

Na Dzień Święta Państwowego Republiki Czechosłowackiej

Gdy przed rokiem pisałem na łamach „Robotnika" z okazji Święta Państwowego Republiki Czechosłowackiej, wyrażałem wówczas pewność, że w najżywotniejszym interesie zarówno Polski jak i Czechosłowacji leży pogłębienie więzów łączących obydwa te państwa. Zrozumienie tej prawdy milowymi krokami poszło naprzód w roku, który mamy za sobą.

Można powiedzieć, że takie pojmowanie stosunków polsko-czechosłowackich jest w Polsce niemal powszechne. Stąd fakt, że wszystkie zainteresowane instytucje, organizacje i wszyscy ludzie, mający do czynienia ze sprawą kształtowania się stosunków polsko - czechosłowackich, rzeczywiście dokładają wszelkich wysiłków, aby zawarte w międzyczasie konwencje pomiędzy Rzeczypospolitą Polską i Republiką Czechosłowacką, zostały zrealizowane, wprowadzone w życie w możliwie najgłębszym oraz największym rozmiarze.

Wśród czynników tych poczesne miejsce zajmują w Polsce — Polska Partia Socjalistyczna oraz polscy działacze socjalistyczni.

Rok, który mamy za sobą, uwydatnił poważne pogłębienie zbliżenia polskiego i czechosłowackiego ruchu socjalistycznego. Wspólna ocena sytuacji międzynarodowej, równoległa polityka wewnątrz krajowa, bardzo bliskie wytyczne z zakresu polityki gospodarczej, zwłaszcza w przedmiocie planowania gospodarczego — wszystko to świadczy, że oba nasze ruchy naprawdę są bratnimi i że oba zdecydowane są wzajemną współpracę zacieśniać.

Niewątpliwie najbliższe kongresy ogólno - krajowe Czechosłowackiej Partii Socjaldemokratycznej oraz Polskiej Partii Socjalistycznej będą nie tylko jeszcze jedną manifestacją wzajemnej solidarności ideologicznej, ale też dalszym krokiem w dziedzinie organizacyjnego udoskonalenia kontaktów i koordynacji obu Partyj.

W dniu Święta Narodowego Republiki Czechosłowackiej — Polska Partia Socjalistyczna łączy się z innymi Partiami Demokratycznymi Polski oraz z całym narodem w życzeniach dla zaprzyjaźnionej z nami Republiki Czechosłowackiej, a w szczególności dla połączonego już ostatnio w jednej partii, czeskiego i słowackiego ruchu socjalistycznego.

Stanisław Szwalbe
Przewodniczący Rady Naczelnej PPS

Młodzież górnicza w wyścigu z włókniarzami

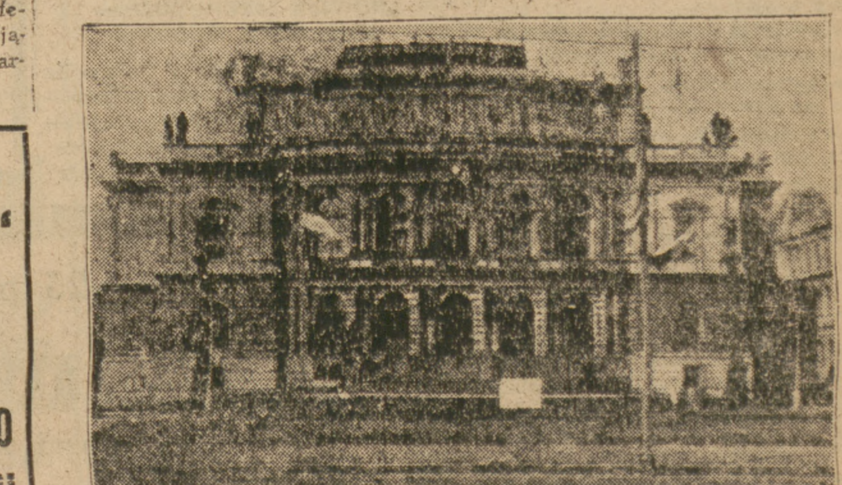
Do Łodzi przybyła delegacja młodzieży górniczej, złożona z przedstawicieli 16 kopalń węgla. Celem przyjazdu delegacji górniczej jest podpisanie umów o współzawodnictwo pomiędzy młodzieżą, zatrudnioną w poszczególnych zakładach przemysłu włókienniczego, a młodzieżą pracującą w kopalniach węgla.

Umowę zawarli m. in. przedstawiciele młodzieży pracującej w kopalni węgla „Zabrze" z młodzieżą, zatrudnioną w Państwowych Zakładach Przemysłu Bawełnianego Nr. 1, młodzież z Państwowych Zakładów Przemysłu Bawełnianego w Rudzie Pabianickiej i młodzież z kopalni „Jadwiga" oraz kopalnia „Miechowice" z P. Z. P. B. Nr. 7.

Ogółem współzawodnictwo podjęło między sobą 16 kopalń węgla oraz 16 zakładów przemysłu włókienniczego.

Jutro zamieścimy w „ROBOTNIKU" korespondencję z Paryża **K. Małcużyńskiego** o wyborach we Francji

Piękno Stolicy bratniej Czechosłowacji

Gmach Parlamentu na placu Smetany (SAP)

Warszawa, 28 października.

Przed sesją Sejmu

JESTEŚMY w przededniu jesiennej sesji Sejmu Ustawodawczego. W odróżnieniu od roku ubiegłego, kiedy nie unormalizowane jeszcze warunki wpłynęły na opóźnione rozpatrywanie budżetu, w roku bieżącym budżet na rok 1948 zostaje wniesiony, zgodnie ze zwyczajami parlamentarnymi, na 3 miesiące przed zakończeniem roku budżetowego. Oczywiście, że rozpracowanie budżetu jest kwestią paromiesięcznych i żmudnych prac zarówno komisyjnych (przede wszystkim Komisji Skarbowo-Budżetowej), jak i plenarnych. Rządowy preliminarz budżetowy na rok przyszły zostanie jednak wniesiony już na pierwszym posiedzeniu jesiennej sesji sejmowej w dniu 29 października br.

Porządek dzienny tego posiedzenia przewiduje expose Prezesa Rady Ministrów oraz pierwsze czytanie projektu ustawy skarbowej na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1948 r. Expose tow. Premiera oczekiwane jest z dużym zainteresowaniem przez całą opinię publiczną. Przy pierwszym czytaniu projektu ustawy skarbowej zabierze głos minister skarbu tow. Dąbrowski, który uzasadni rządowy preliminarz budżetowy.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa posiedzenia plenarne Sejmu na wstępie sesji jesiennej zajmą 2 dni. W pierwszym dniu Sejm wysłucha obu przemówień i rozpocznie dyskusję, która zakończy się nazajutrz. W drugim dniu odbędzie się pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o kredytach dodatkowych na rok 1947.

Ustawa ta, przewidująca uchwalenie przez Sejm dodatkowych wydatków w dziale Ogólnego Zarządu Skarbowego na kwotę 2 miliardów zł, znajduje w projekcie swoje uzasadnienie: Rząd spotkał się przy wykonaniu budżetu na rok 1947 z nowymi nieprzewidzianymi potrzebami administracji. Niektóre przedsiębiorstwa państwowe okazały się bardziej deficytowe, niż to przewidziano, jak np. Polskie Radio i „Lot" i trzeba było przyznać im większe dopłaty ze Skarbu Państwa. Również zaspokojenie potrzeb administracyjnych w zakresie dodatków wyrównawczych dla administracji spowodowało konieczność zwiększenia o 900 miln. zł łącznej sumy wydatków na te cele.

W ten sposób Sejm Ustawodawczy, który może już na swoje dobro zapisać uchwalenie tzw. Małej Konstytucji, historycznej ustawy amnestyjnej i szeregu innych doniosłych ustaw, rozpoczyna normalną sesję budżetową.

Marsz na Rzym

W DNIU dzisiejszym mija 25 lat od chwili faszystowskiego zamachu stanu we Włoszech, zwanego „marszem na Rzym".

28 października 1922 zmobilizowane przez Mussoliniego bandy „czarnych koszul" ruszyły z rozmaitych okolic Italii na stolicę. Bandy uzbrojone były słabo, ale ponieważ nie natrafiły na najmniejszy nawet opór ze strony władz państwowych, podeszły pod mury Rzymu, a król, sterroryzowany przez Mussoliniego i jego politycznych partnerów (nacjonaliści, monarchiści), zamianował go premierem. Wydał w ten sposób naród włoski na dwadzieścia lat z górą na pastwę zbójeckiego reżimu, który ostatecznie doprowadził Italię do katastrofy, jakiej nie przeżyła ona jeszcze nigdy w swoich dziejach.

Jak wspomnieliśmy wyżej, główną przyczyną zwycięstwa Mussoliniego była słabość rządów, jakie kierowały Włochami w okresie poprzedzającym faszyzm. Rządy te, składające się wyłącznie z przedstawicieli partii mieszczańskich (liberałowie, katolicy itd.), nie chciały, czy nie umiały przeciwstawić się energicznie wzbierającej fali politycznego bandytyzmu i nie robiły nic w celu jej rozładowania.

Jakże inaczej przedstawiała by się wówczas sytuacja Italii, gdyby na jej czele stał energiczny, bojowy rząd, kierowany przez partie marksistowskiej lewicy, które były tak silne, a zarazem tak słabe... Silne, bo miały za sobą miliony zwolenników i duży, około 156 osób liczący, zastęp posłów w parlamencie. Słabe, bo były rozbite i miast zjednoczyć się do walki ze wspólnym wrogiem, żarły się między sobą i zwalczały wzajemnie...

Proletariat włoski miał wówczas aż trzy partie, dwie socjalistyczne i trzecią komunistyczną. Nie zdobyły się one na utworzenie jednolitego frontu mas pracujących, który czy to w rządzie, czy w opozycji, stanowiłby taką siłę, że uniemożliwiłby reakcji zwycięstwo.

Dziś sytuacja jest inna. Na gruzach faszyzmu proletariat włoski realizuje jedność działania; partie jego — socjaliści i komuniści — tworzą potężny blok ludowy; potrafi on, w razie potrzeby, przeciwstawić się skutecznie zakusom czynników, które chciałyby odebrać narodowi włoskiemu ustrój republikańsko-demokratyczny i zakuć go ponownie w kajdany tyranii.

Bolesna lekcja sprzed 25 lat powinna być groźnym ostrzeżeniem dla tych wszystkich, którzy przeciwstawiają się jednolitemu frontowi całego pracującego ludu.

Nie plan Marshalla, lecz inflacja

będzie głównym punktem obrad nadzwyczajnej sesji Kongresu

Truman zażąda pełnomocnictw gospodarczych

WASZYNGTON (SAP). — W Białym Domu rozpoczęła się konferencja w której bierze udział około 100 osobistości amerykańskiego świata przemysłowego, bankowego i handlowego. Tematem konferencji jest polityka zagraniczna USA. W obradach uczestniczą również ministrowie: Marshall i Harriman. Prezydent Truman nie bierze udziału w konferencji.

Sekretarz prezydenta Ross oświadczył przedstawicielom prasy, że wyniki tej konferencji nie zostaną podane do wiadomości publicznej. Ross uważa, że konferencja dotyczyć będzie szczególnie roli St. Zjednoczonych w problemach ekonomicznych i politycznych świata.

WALKA Z INFLACJĄ

LONDYN (PAP). Jak wynika z nadchodzących tu doniesień, na czoło zagadnień, jakie będą omawiane na nadzwyczajnej sesji Kongresu USA, zwołanej przez prezydenta Trumana na dzień 17 listopada, wysuwa się zwalczanie inflacji w Ameryce.

Korespondent „Financial Times" donosi z N. Jorku, że Truman może zażądać rozszerzenia swych pełnomocnictw z czasów wojny, celem wstrzymania inflacji.

Doradcy gospodarczy prezydenta złożyli już mu gotowy program zwalczania inflacji, który przewiduje m. in.:

udzielenie prezydentowi pełnomocnictw, dających mu prawo ustalenia granicy cen na giełdzie towarowej, wznowienie kontroli rządowej nad kredytami konsumentów i nad transportem oraz ustanowienie maksymalnych cen na niektóre towary kluczowe.

Mówi się również o przywróceniu podatku od nadmiernych zysków.

WĄTPLIWOŚCI „FINANCIAL TIMESA"

Jak stwierdza korespondent „Financial Times", wątpliwe jest, czy Kongres amerykański zechce zatwierdzić podobny program, gdy zaledwie kilka miesięcy dzieli Amerykę od wyborów nowego prezydenta. Dobrze poinformowani obserwatorzy nie wierzą też w skuteczność wprowadzenia kontroli rządowej, wychodząc z założenia, że społeczeństwo amerykańskie jest już zbyt zmęczone tego rodzaju kontrolą podczas długich lat wojny.

NA PIERWSZYM MIEJSCU ZAGADNIENIE CEN W USA

LONDYN (PAP). „Times", omawiając zwołanie na dzień 17 listopada nadzwyczajnej sesji Kongresu amerykańskiego, daje do zrozumienia, że sprawa kontroli cen w St. Zjednoczonych przesłania sprawę pomocy dla Europy. Wobec gwałtownego wzrostu kosztów utrzymania w Stanach Zjednoczonych jest to obecnie jeden z najbardziej palących problemów i on właśnie stał się czynnikiem decydującym o rozmiarach pomocy dla Europy.

Wprowadzenie pewnej kontroli na amerykańskim rynku wewnętrznym jest konieczne, jeżeli kraje europejskie istotnie mają otrzymać środki na swą odbudowę, ale gdyby przywrócenie kontroli cen wywołało oburzenie wśród amerykańskiej opinii publicznej, miałoby to fatalne skutki dla polityki Marshalla.

NIE WSZYSCY OTRZYMAJĄ POMOC

LONDYN (PAP). Jak donosi korespondent „Daily Telegraph", Kongres nie zgodzi się na udzielenie od ręki zapomogi na wszystkie potrzeby krajów europejskich. Każde państwo europejskie, otrzymujące pomoc amerykańską, będzie zapewne musiało zapłacić we własnej walucie za dostawy. Pieniądze te zużytoby z kolei na opłacenie personelu urzędniczego, zatrudnionego w poszczególnych krajach przy wykonywaniu planu pomocy amerykańskiej. Z drugiej strony istnieje w Ameryce tendencja do zdjęcia części ciężarów z gospodarki USA. Czyni się więc wszelkie wysiłki, aby pozyskać współpracę Argentyny i Kanady. Korespondent „Daily Telegraph" uważa, że nie jest wcale przesadą twierdzenie, iż cały plan Marshalla bez aktywnej współpracy Ameryki Łacińskiej i Kanady nie mógłby w ogóle być zrealizowany.

Wybory do Rad Zakładowych górników rozpoczęte

Zakończyła się pierwsza tura wyborów do Rad Zakładowych Zw. Zaw. Górników, która trwała od 20 do 24 bm. Frekwencja wyborcza była bardzo wysoka i stanowiła ponad 90 proc.

Głosowanie odbywało się w atmosferze współpracy obu partii robotniczych PPS i PPR oraz innych partii Bloku Demokratycznego, jak również przy żywym udziale robotników bezpartyjnych. Głosowano gremialnie na kandydatów figurujących na zjednoczonych listach reprezentujących partie polityczne i związki zawodowe.

Milionowa tona węgla na kopalni „Walenty-Wawel"

Rudzkie Zjednoczenie Węglowe, które wysunęło hasło przedterminowego wykonania planu, ma już do zarejestrowania pierwszy sukces, stanowiący odpowiedź na apel wystosowany do całego przemysłu węglowego.

Kopalnia „Walenty - Wawel" w Rudzie Śląskiej wydobyła dnia 25 października, tj. o 13 dni wcześniej, niż przewidywał plan, milionową tonę węgla. Kopalnia „Walenty - Wawel" jest zarazem pierwszą kopalnią Zjednoczenia Rudzkiego, która wydobyła milionową tonę węgla.

63 tys. ton zboża złożyli rolnicy jako podatek gruntowy

Według otrzymanych meldunków z terenu od początku akcji ściągania podatku gruntowego w zbożu do dnia 24 bm. wpłynęło ogółem 62.993 ton zboża. Najlepsze wyniki uzyskano w woj. poznańskim, gdzie dostarczono 21.569 ton. Drugie miejsce zajmuje województwo pomorskie 13,562 ton, a trzecie woj. warszawskie, które uzyskało 9.083 tony zboża.

Ostateczny termin spłaty podatku gruntowego zarówno w gotówce, jak i w naturze upływa z dniem 1 listopada br. i po tym terminie będzie on ściągany przymusowo z karami i odsetkami za zwłokę.

Deklaracja „Frontu Patriotycznego" w Bułgarii

SOFIA (PAP). — Komitet Narodowy „Frontu Patriotycznego" opublikował deklarację o sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej Bułgarii.

Deklaracja wzywa wszystkie narody słowiańskie i niesłowiańskie, stojące na gruncie demokracji, oraz wszystkie kierunki postępowe na świecie do przyłączenia się do frontu, walczącego o demokrację i pokój, frontu na którego czele stoi Związek Radziecki.

Deklaracja podkreśla konieczność zjednoczenia wszystkich sił demokratycznych i antyimperialistycznych w Bułgarii poprzez konsolidację i reorganizację „Frontu Patriotycznego".

Dary dla Stalina z okazji rocznicy rewolucji

MOSKWA (SAP) — W związku ze zbliżającą się rocznicą Rewolucji Październikowej, Generalissimus Stalin otrzymuje z całego świata dary od organizacji demokratycznych oraz od osób prywatnych. Dary, nadesłane ze Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii, Kolumbii, Macedonii, Francji, Persji, Holandii i wielu innych krajów, wystawione będą na widok publiczny w Muzeum Rewolucji w Moskwie.

Kiernik zwołuje Radę Naczelną PSL

Tymczasowy NKW Stronnictwa

W dniu dzisiejszym wiceprezes Tymczasowego Naczelnego Komitetu Wykonawczego PSL, Czesław Wycech, otrzymał depeszę od dotychczasowego prezesa Rady Naczelnej PSL, Kiernika, z N. Jorku, w której pos. Kiernik zwołuje na 30 listopada br. Radę Naczelną PSL.

Depesza została dziś rano wysłana z Nowego Jorku.

W dniu 27 bm. powołano spośród członków Rady Naczelnej PSL Tymczasowy Naczelny Komitet Wykonawczy PSL w nast. składzie: prezes — Józef Niećko, wiceprezesi — Czesław Wycech i Jan Madejczyk, sekretarz — Kazimierz Banach, zast. sekretarza — Stanisław Koter, skarbnik — Jan Dębski.

Członkowie NKW: Szczawińska, Thomas, Warowny, Olsztyński, Król, Gójski, Jagiełło.

Tymczasowy NKW PSL ogłosił komunikat, w którym m. in. czytamy:

W związku z ucieczką za granicę b. Prezesa Stanisława Mikołajczyka i niektórych członków NKW PSL dotychczasowy NKW przestał faktycznie istnieć.

Świadomi wielkiej roli, jaką mają do odegrania chłopi zorganizowani w PSL w budowie dźwigającej się z ruin Polski Ludowej oraz konieczności wprowadzenia Stronnictwa na właściwą drogę i całkowitego zerwania ze zgubną polityką dotychczasowego kierownictwa, przypieczętowaną zdradziecką ucieczką Stanisława Mikołajczyka, postanowiliśmy podjąć walkę i pracę, celem utrzymania ciągłości działalności PSL.

W tym celu: 1) powołany został Tymczasowy NKW PSL, który będzie pełnił swe funkcje do czasu zwołania Rady Naczelnej, która wyłoni NKW PSL w myśl przepisów statutowych. 2) Tymczasowy NKW PSL zwoła w najkrótszym czasie Radę Nacz. PSL.

Przydział chleba, cukru i mięsa nie ulegnie zmianie

W Ministerstwie Aprowizacji odbył się zjazd naczelników wojewódzkich wydziałów aprowizacji, na którym omówiono plan zaopatrzenia kartkowego na następny miesiąc.

Na podstawie omówionego na konferencji planu stwierdzić należy, że normy chleba i mąki będą zrealizowane w następnym miesiącu w dotychczasowej wysokości dla wszystkich posiadaczy kart żywnościowych. Przydziały mięsa w zależności od posiadanych zasobów, pokrywane będą mięsem świeżym lub konserwami.

Mięso, cukier i inne artykuły kartkowe pokryte zostaną w 100%, jak w poprzednich miesiącach.

ZMARŁ WICEPREZYDENT ŁODZI

W Łodzi zmarł po dłuższej chorobie wiceprezydent tego miasta Kazimierz Gallas. Ś. p. Gallas był jednym z twórców Stronnictwa Demokratycznego, b. posłem do KRN i posłem na Sejm Ustawodawczy. Marszałek Sejmu Władysław Kowalski przesłał wdowie po ś. p. Kazimierzu Gallasie depeszę kondolencyjną.

SPÓŁDZIELCY CZESCY W ŁODZI

W Łodzi gościła 20-osobowa wycieczka spółdzielców czechosłowackich. Goście zwiedzili oddział spożywczy, zakłady wytwórcze, dom towarowy i zakłady graficzne „Społem". Szczególną uwagę gości zwróciły magazyny z materiałami włókienniczymi.

„NOWINY LITERACKIE" — MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Dnia 26 bm. odbył się w Teatrze Kameralnym w Łodzi poranek artystyczny, zorganizowany przy współudziale Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego pod hasłem: „Nowiny Literackie" — młodzieży szkolnej. Wystąpili: L. M. Bartelski, J. Brzechwa, E. Csato, St. R. Dobrowolski, M. Piechal i G. Timofiejew.

NOWE FABRYKI W WYŚCIGU PRACY

Robotnicy walcowni miedzi największej w Polsce fabryki kabli w Krakowie przystąpili do wyścigu pracy, wzywając inne działy tej fabryki do przystąpienia do współzawodnictwa. Wystąpią oni również z wezwaniem o współzawodnictwo do fabryki kabli i drutu w Będzinie i fabryki kabli w Ożarowie.

W przeddzień święta Czechosłowacji

Prezydent Benesz przypomina wielkie tradycje młodzieży czeskiej

PRAGA (SAP). — Z okazji przypadającego we wtorek czechosłowackiego święta narodowego prezydent Benesz wygłosił przez radio przemówienie do uczniów i studentów czechosłowackich.

Prezydent nawoływał młodzież, aby szukała zawsze tego, co jednoczy narody, a nie tego, co je rozdziela.

„Młodzież pierwszej republiki była odważna i gotowa do obrony swego państwa, mówił prez. Benesz, i jeżeli w 1938 r. przeszkodzono nam w obronie naszej ojczyzny, to nie znaczy żeśmy się poddali. Dzień 17 listopada 1939 r., tak straszny przez rozlaną krew, a tak sławny przez bohaterstwo mordowanych studentów, wykazał jasno całemu światu, że w naszej ujarzmionej ojczyźnie była silna i nieprzekupiona wola wolności i nowej walki o niepodległość".

„Często słyszycie, zakończył swe przemówienie prezydent, że obecnie budujemy nowe społeczeństwo na ludowo-demokratycznych podstawach. Wiecie, że robimy to na pokojowej drodze, bez używania gwałtu, i z zachowaniem praw wolnego człowieka i wolnego narodu. Również w tym duchu zostanie utworzona nasza nowa konstytucja, która wkrótce zostanie opracowana".

ROZKAZ DZIENNY DO ARMII

PRAGA (SAP). Z okazji 29 rocznicy powstania republiki Czechosłowackiej został wydany rozkaz dzienny, podpisany przez gen. Swobodę i min. obrony Lichnera.

„Nasze bezpieczeństwo — stwierdza m. in. rozkaz — oparte jest na sojuszu i przyjaźni ze Zw. Radzieckim i innymi państwami słowiańskimi. Mamy takie gwarancje naszej wolności, jakich nie mieliśmy jeszcze nigdy."

Oświadczenie ambasadora Hejreta

WARSZAWA (PAP). Ambasador Czechosłowacji w Warszawie p. Hejret w wywiadzie udzielonym korespondentowi PAP oświadczył m. in.:

„Bratnie nasze narody są do głębi świadome wspólnoty swoich życiowych interesów, wspólnoty swoich losów, celów i dążeń. Nic nas nie dzieli — a wszystko łączy. Naród czechosłowacki widzi w zachodnich granicach Polski na Odrze i Nysie — granicę swojego bezpieczeństwa i pokoju. Imperializm germański nie może już więcej liczyć na to, że istnieje najmniejsza możliwość poróżnienia naszych narodów. Nigdy więcej nie uda się nas poróżnić. Będziemy szli razem drogą odbudowy naszych krajów. Będziemy też razem przeciwstawiali się odrodzeniu niemieckiego agresora."

HOTEL POLONIA W CIESZYNIE W RĘKACH POLSKICH

CIESZYN CZESKI. (PAP). Onegdaj odbyła się w Czeskim Cieszynie konferencja pomiędzy przedstawicielami czeskimi oraz przedstawicielami organizacji polskich. Uchwalono przekazać z dniem 1 stycznia 1948 r. hotel „Polonia", reprezentacyjny gmach w Czeskim Cieszynie, będący własnością Towarzystwa Oszczędności i Zaliczek, organizacjom polskim. Dotychczas hotel „Polonia" znajdował się pod zarządem czeskim.

Koncert Filharmonii Czechosłowackiej

Wczoraj w przeddzień święta narodowego Czechosłowacji odbył się w Warszawie uroczysty koncert Czeskiej Filharmonii pod protektoratem Premiera Rządu tow. J. Cyrankiewicza i Ambasadora Republiki Czechosłowackiej Józefa Hejreta. W sali „Roma" zgromadziły się tłumy publiczności. W lożach zasiedli wicemarszałek Sejmu tow. Szwalbe oraz członkowie Rządu i przedstawiciele korpusu dyplomatycznego.

Orkiestra Filharmonii Czeskiej wykonała hymny narodowe Polski i Czechosłowacji, po czym głos zabrał prezes Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaźni Polsko - Czechosłowackiej — min. Rabanowski, a następnie ambasador Republiki Czechosłowackiej Hejret.

Po części oficjalnej orkiestra Filharmonii Czeskiej wykonała cykl poematów symfonicznych światowej sławy kompozytora Smetany. Wykonawcom i dyrygentowi, p. Kubelikowi — zgromadzona publiczność zgotowała gorącą owację.

W niedzielę dn. 2-go listopada 1947 r. o godzinie 11-ej rano, w kościele O.O. Kapucynów przy ul. Miodowej w Warszawie, zostanie odprawiona msza żałobna za poległych i zmarłych

Ochotn ków obrony Warszawy w 1939 r.

BATALIONÓW PREZYDENTA STEFANA STARZYŃSKIEGO

O czym powiadamiają Towarzysze Broni.

Dnia 25 października 1947 r. zmarł

Kazimierz Gallas

posel na Sejm Ustawodawczy R. P.

Cześć Jego pamięci!

Marszałek Sejmu Ustawodawczego

W ósmą rocznicę żołnierskiej śmierci męża mego

ś. † p. **STANISŁAWA LIS-BŁOŃSKIEGO**

kpt. W. P., lat 46, zmarłego z ran odniesionych w walce pod Janowem Lubelskim

oraz

w trzecią rocznicę żołnierskiej śmierci córki mojej

ś. † p. **DANUTY LIS-BŁOŃSKIEJ**

„Dziecko" — „Teresa", lat 20, słuchaczki tajnej W. S. H., łączniczki 104 Kompanii Syndykalistycznej, poległej 21 września 1944 roku na Czerniakowie,

odbędzie się 30 października br. o godz. 8.30 nabożeństwo żałobne w kościele Zbawiciela przed ołtarzem św. Antoniego.

ŻONA — MATKA

PRZEGLĄD PRASY

SKOŃCZONA MISJA

Wczorajsza „Gazeta Ludowa" podaje, że w związku z ucieczką Mikołajczyka w zespole redakcyjnym „Gazety Ludowej" nastąpiło przegrupowanie. Obowiązki naczelnego redaktora pełni obecnie W. Schayer, z Lewicy PSL, który też opracował pierwszą kolumnę niedzielnego numeru tego pisma.

W tym samym numerze „Gazety Ludowej" znajdujemy artykuł pt.: „Po co przyszedł i dlaczego odszedł", w którym czytamy m. in.:

Po rozbiciu jedności Ruchu Ludowego St. Mikołajczyk podjął walkę o władzę ze stronnictwami robotniczymi. Jednocześnie posiał ziarno nieufności w wartość i trwałość podstawowych założeń, na których opierał się byt i budowa Polski Ludowej. Głosząc obłudnie zgodę na dokonane w Polsce wielkie reformy społeczne, systematycznie podważał wiarę w ich wartość i skuteczność, a wsi narzucał postawę bierności i negacji. Wypowiadając się głośno na rzecz sojuszu polsko-radzieckiego, stale przeciwstawiał mu sojusz z Zachodem. W swoich licznych i częstych oświadczeniach, przeznaczonych dla zagranicy, odwoływał się do interwencji w sprawy polskie tych samych kół, które protegowały stale Niemców i żądały zmiany na ich korzyść naszych granic. W rezultacie stronnictwo nasze zostało omotane siecią intryg międzynarodowych, skierowanych przeciw Polsce.

Autor artykułu wnioskuje:

St. Mikołajczyk pragnął przenieść do kraju front walki, którą przeciw Polsce prowadzą Anders i Sosnkowski, przy poparciu możnych protektorów zagranicznych. Chciał to uczynić w oparciu o nasze Stronnictwo. Z chwilą, gdy okazało się, że to jest niemożliwe, że zdrowe chłopskie szeregi pragną w sojuszu z robotnikami budować Polskę Ludową, misja St. Mikołajczyka w kraju była skończona.

28 października 1918 r.

WIELKA DATA W HISTORII CZECHOSŁOWACJI

Napisał *Bogusław Kożusznik*

KONIEC roku 1918. Na Wschodzie rewolucja obaliła tron cara Wszechrosji. Na Zachodzie armie sprzymierzonych demokracji zadawały ostateczny cios monarchii niemieckiej i cesarstwu austriackiemu. W wyniku tej sytuacji dnia 28 października 1918 roku narody czeski i słowacki tworzą swe własne niezależne i wolne państwo. Dzieje się to ku wielkiej radości obu narodów. Dzień 28 października 1918 r. był nie historycznym epizodem, lecz wielką datą w historii narodów czeskiego i słowackiego. W dniu tym naród czeski po 300 latach, a naród słowacki po 1000 latach niewoli uzyskały niepodległość i wolność. W dniu tym mogła się zacząć realizacja tego, co stanowiło ducha i treść życia i dorobku takich postaci w historii narodu czeskiego, jak Jan Amos Komensky, Jan Hus i T. G. Masaryk.

W rewolucyjnym okresie rozpadania się państwa zaborczego narody czeski i słowacki, przepojone duchem Jana Husa, Jana Komenskiego i T. G. Masaryka, nadały rodzącemu się państwu czechosłowackiemu nie tylko nowoczesne formy demokratyczne, ale także głęboką treść przeobrażeń społecznych. Stworzono szereg faktów dokonanych, których w późniejszym okresie już żadna siła ani cofnąć, ani odwrócić, ani zmienić nie mogła.

Z dniem 28 października 1918 roku łączy się w szerokich masach ludu czeskiego i słowackiego świadomość, że to one, że to ich wola i ich wysiłek stały u kolebki rodzącego się państwa czechosłowackiego. Czechosłowacja powstawała w pełni przemian społecznych dzięki masom ludowym, to one właśnie w tym historycznym dniu wprowadziły państwo na szlaki demokracji i postępu.

Od Wersalu do Monachium

NIESTETY państwa, które wygrały wojnę, w Wersalu przegrały pokój. W Wersalu światowa dyplomacja wykorzystała upojenie jednych zwycięstwem na polu walki i radość, innych z powodu odzyskania niepodległości i wolności. Podobnie, jak na kongresie wiedeńskim, decydowano o losach i przyszłości narodów, nie pytając ich o zdanie. Dyplomacja, będąca na usługach obozu kapitalistycznego, świadomie przemilczała na kongresie pokojowym konieczność przeobrażeń społecznych i nic nie mówiła o zagadnieniach gospodarczych szerokich mas, o możliwościach ich istnienia i życia, które to zagadnienia były treścią zakończonej wojny.

Ta sama dyplomacja w konsekwencji świadomie przegrywała każdą następną okazję, dającą jeszcze możliwość ratowania pokoju. Ostatecznym jej dziełem było Monachium i nowa wojna światowa. W 20-lecie święta 28 października runął bastion czechosłowacki otoczony morzem dyktatur i półdyktatur. Sprawdziły się wnet ostrzegawcze słowa Przemyśla Otokara, który przygotowując się do walki z niemieckim cesarzem, uprzedzał polskich władców, że jeśli Czechów pochłonie „nienasycona paszcza" germańska, to Niemcy wyciągną chciwe ręce także po ziemie polskie. Sprawdziły się prorocze słowa T. G. Masaryka, że nie ma wolnej i niepodległej Polski bez wolnej i niepodległej Czechosłowacji i odwrotnie.

Po Czechosłowacji przyszła kolej na Polskę. Rozpoczęła się nowa wojna, która w istocie rzeczy była dalszym ciągiem wojny poprzedniej. Nawała hitlerowska rozlała się po Europie, niosąc wszystkiemu, co szlachetne i ludzkie, zatratę i zniszczenie i grożąc zalewem totalistycznym całemu światu. Barbarzyńskie metody walki, zastosowane z całą bezwzględnością ujawniły raz jeszcze dobrze nam znaną niemiecką żądzę zniszczenia.

Planowa gospodarka

W NASTĘPSTWIE klęski Niemców — narody czeski i słowacki ponownie uzyskały swą niepodległość i samodzielność po kilkuletniej niewoli i tyranii hitlerowskiej. Obchodzą dziś historyczny dzień, 28 października na własnej ziemi, we własnym państwie. Realizują wyzwolenie nie tylko polityczne, ale także i społeczne. Świadczą o tym wielkie reformy społeczne, jak upaństwowienie przemysłu i banków, świadczy o tym planowa gospodarka — realizacja planu dwuletniego i zapowiedź „pięciolatki". Narody czeski i słowacki wygrały wojnę i są na drodze do wygrania pokoju.

Niestety, zwycięstwo pokoju w skali międzynarodowej jest zagrożone ponownie przez te same czynniki, które ten pokój przegrały w 1918 roku. Toczy się walka o wygranie pokoju między obozem postępu społecznego a obozem obrony kapitalizmu. Jest rzeczą zrozumiała, że narody czeski i słowacki znalazły się w obozie postępu społecznego i pokoju. Nie jest rzeczą przypadku, że ważną, a właściwie najważniejszą rolę w tym obozie odgrywają narody słowiańskie ze Związkiem Radzieckim na czele.

Polska — Czechosłowacja

WAŻNYM ogniwem w łańcuchu przyjaźni narodów słowiańskich jest sojusz Czechosłowacji i Polski. Znaczenie tego problemu ocenily dostatecznie rządy polski i czechosłowacki, czego wyrazem jest zawarcie w marcu rb. sojuszu przyjaźni. Ale to za mało! Chodzi nie tylko o to, by rządy obu państw porozumiały się i osiągnęły zupełną zgodność poglądów we wszystkich sprawach politycznych, gospodarczych, kulturalnych. Chodzi także o to, by ta idea konieczności jak najściślejszej współpracy zakorzeniła się głęboko w umysłach wszystkich obywateli obu państw, aby ta konieczność współpracy była takim samym pewnikiem, jakim była konieczność zdruzgotania tyranii hitlerowskiej i odzyskania niepodległości.

Należy dążyć do tego, by Polacy poznali dokładnie historię przeszłości i teraźniejszości Czechosłowacji, by wiedzieli, jakie uczucia budzą w sercach Czechosłowaków takie postacie, jak św. Wacław, Jan Hus, Jan Žižka, Jan Amos Komensky, T. G. Masaryk, by wiedzieli, czym jest dla Czechów Praga i dla Słowaków Bratisława i zrozumieli, co stanowi treść historycznej daty 28 października 1918 roku.

Jednocześnie należy dążyć do tego, by Czesi wczuli się w uczucia Polaków, by zrozumieli, czym jest dla nas dzień 22 lipca 1944 roku, czym są dla nas Warszawa i Kraków, Poznań i Gdańsk, Wrocław i Szczecin, czym są dla nas Ziemie Odzyskane i morze.

Trzeba pamiętać, że problem polsko - czechosłowacki to nie tylko problem polityczny, gospodarczy, socjalny i kulturalny, ale także i problem psychologiczny. Wzajemne poznanie się wiele rzeczy ułatwi, usunie trudności i wzmocni zaufanie. Nasze wspólne położenie geopolityczne, nasza wspólna walka i wspólne miejsce w obozie postępu społecznego i pokoju sprawiają, że pogłębianie współpracy pomiędzy Czechosłowacją i Polską jest dla nas dziś więcej niż prawem, jest nakazem dziejowym i obowiązkiem. Powinniśmy osiągnąć nie tylko harmonię czynów, ale i wzajemność uczuć!

Narody słowiańskie w walce o pokój i bezpieczeństwo

Sekretarz Gen. Komitetu Słowiańskiego tow. wicemin. Trojanowski po powrocie z Sofii, gdzie brał udział w obradach Prezydium Komitetu Ogólnosłowiańskiego — udzielił korespondentowi PAP informacji o przebiegu obrad.

Jednym z głównych punktów porządku obrad Prezydium w Sofii było omówienie przygotowywanego na kwiecień 1948 Kongresu Uczonych Slawistów. Celem Kongresu, który odbędzie się w Moskwie, będzie ułatwienie uczonym nawiązania osobistych kontaktów i ustalenie form wzajemnej wymiany osiągnięć i doświadczeń z dziedziny słowianoznawstwa.

Kongres wyjaśni również szereg zadań, stojących przed uczonymi w obecnym okresie, kiedy to narody słowiańskie odgrywają przodującą rolę w walce sił postępowych przeciwko imperializmowi w walce o pokój, bezpieczeństwo i suwerenność narodów.

Uczczenie pamięci tow. „Kostka" komendanta bojówki oświęcimskiej

Dnia 26 bm. w trzecią rocznicę bohaterskiej śmierci Jagiełły Konstantego (tow. „Kostka"), komendanta bojówki oświęcimskiej, przejmującej zbiegów-więźniów, pocztę i przeprowadzającej akcję pomocy, odbyła się w Łękach pod Oświęcimiem uroczystość żałobna, zorganizowana przez członków ówczesnego aktywu oświęcimskiego.

Na grobie ofiarnego bojownika został złożony wieniec w imieniu tow. premiera Józefa Cyrankiewicza i wieniec od OM TUR-u.

Racjonalne warunki wypoczynkowe dla każdego pracownika biorącego udział w odbudowie

W związku z zakończoną konferencją zw. zaw. w sprawie reorganizacji i centralizacji wczasów pracowniczych, dyrektor Funduszu Wczasów Pracowniczych KCZZ — tow. Zygmunt Serkowski udzielił przedstawicielowi Socjalistycznej Agencji Prasowej następujących informacji:

Konferencja zobrazowała dotychczasowy dorobek akcji wczasów pracowniczych KCZZ i wykazała:

O SPRAWIEDLIWY PODZIAŁ

1 Nierównomierny stosunek posiadanych przez poszczególne związki zaw. domów wczasowych do ilości ich członków. Np. w tak poważnym związku, jak ZZK, grupującym pracowników stosunkowo słabo uposażonych a wykonywających nadzwyczajnie odpowiedzialną pracą, przypada 0,5 proc. miejsca na 1 członka, tzn. że na 200 kolejarzy 1 może korzystać z wczasów, gdy np. w Zw. Zaw. Prac. Państwowych przypada 3,6 miejsc na 100 członków.

Zagadnienie to można rozwiązać w dwu etapach: a) przez równomierny, sprawiedliwy podział istniejących miejsc, aby związki, grupujące robotników ciężko pracujących, dysponowały stosunkowo większą ilością miejsc w domach wypoczynkowych, niż związki, zrzeszające pracowników lżejszych zawodów oraz b) przez całkowitą centralizację wczasów.

2 Natychmiastową potrzebę — do czasu całkowitej centralizacji — kontroli funduszów, przeznaczonych na akcję wczasów w domach wypoczynkowych nie objętych Funduszem Wczasów Pracowniczych KCZZ. Zdarza się, że organizacje takie gospodarują w sposób niezgodny z interesami klasy pracującej.

WCZASY OBEJMĄ AKCJĘ ZAPOBIEGAWCZĄ

3 Obrady wysunęły także jako zagadnienia pilne — sprawę akcji zapobiegawczo - leczniczej oraz sprawę udostępnienia matkom z małymi dziećmi domów wczasowych.

Zagrożeni chorobami wyjeżdżali dotąd na wczasy tylko na 2 tygodnie i nie byli objęci akcją zapobiegawczą. Konferencja zaakceptowała wniosek swej Komisji Profilaktycznej, który mówi: „Fundusz Wczasów Pracowniczych obejmuje akcję zapobiegawczą w stosunku do pracowników, zagrożonych chorobami zawodowymi, społecznymi i innymi". 20 procent miejsc w domach wczasowych przeznacza się dla zagrożonych. Wszystkie domy zgłoszone do FWP w uzdrowiskach przybierają charakter domów leczniczo - wypoczynkowych. Czas leczenia uzdrowiskowego nie może być krótszy, niż 3 tygodnie. Stroną leczniczą zajmą się istniejące poradnie zdrojowe.

W sprawie domów wypoczynkowych dla matek z dziećmi postanowiono domagać się utworzenia w pobliżu ośrodków przemysłowych dwojakich domów — dla dzieci do lat 3 i do lat 7. Dzieci utrzymywane będą z funduszów socjalnych.

— Między innymi na konferencji ustalono nowe, rozszerzone pojęcie wczasów, które mówi, że FWP winien zorganizować cały wolny czas pracownika po pracy. W ten sposób powstaje możność zorganizowania odpoczynku pracownikowi w najszerszym tego słowa znaczeniu — kulturalnym i wychowania fizycznego.

Ponadto wysunięto wniosek w sprawie centralizacji finansów poszczególnych domów wczasów. Jest to pierwszy krok do ich całkowitej centralizacji. Skomasowanie wszystkich funduszów, płynących różnymi kanałami na akcję wypoczynkową, w jednym ośrodku dyspozycyjnym, jest konieczne. Ośrodkiem takim może być tylko Fundusz Wczasów Pracowniczych KCZZ.

DROGA REORGANIZACJI

— Fundusz Wczasów zajmuje się organizacją wczasów, zaś związki zawodowe — kierowaniem do domów wczasowych. Dotychczasowa praktyka wykazała, że słuszny jest rozdział kart urlopowych przez Zarządy Główne. Niemniej na konferencji spalskiej dyskutowany był problem, komu należy przydzielać karty urlopowe, gdyż nie możemy jeszcze zaspokoić potrzeb wszystkich członków związków zawodowych.

Jak wynika ze sprawozdań, **zbyt mały procent pracowników fizycznych korzystał dotąd z wczasów.** Bada się przyczyny tego zjawiska. Postanowiono wpłynąć na Zarządy Główne, by uwzględniały potrzeby pracowników, zatrudnionych przy Narodowym Planie Gospodarczym, oraz aby uwzględniano ich wydajność pracy. Każdy pracownik, biorący udział w odbudowie kraju, musi mieć zapewnione racjonalne warunki wypoczynkowe.

Tow. R. Obrączka pisze o roli społecznej sportu polskiego

W „Robotniku" Nr 290 zamieściliśmy artykuł tow. Ryszarda Obrączki, Prezesa Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych, na temat konieczności umasowienia sportu w Polsce, który do tej chwili jest wyłącznie sportem wyczynowym. Wczorajszy numer „Przeglądu Sportowego" przynosi dalszy ciąg wypowiedzi tow. Obrączki, który po krytyce przechodzi do konkretnych propozycji i projektów. Stwierdzając na wstępie, że obecny Zw. Polskich Zw. Sportowych nie czuje się na siłach do zajęcia się problemem umasowienia sportu, Prezes ZRSS pisze:

Naprzeciw żywiołowemu pędowi mas pracujących do sportu musi wyjść świadoma i zdecydowana polityka władz sportowych, która ujmie żywioł w uregulowane łożysko i każe mu wypełniać funkcje społeczne. Do tego nie są zdolne dzisiejsze władze sportowe i dlatego stoi przed nami w całej rozciągłości problem reorganizacji, zmiany oblicza dzisiejszych władz naczelnych sportu polskiego — ZPZS.

Wprowadzenia nowej polityki sportowej mogą dokonać tylko ludzie bezpośrednio związani z masami pracującymi, będący ich delegatami w naczelnych władzach sportowych. Dlatego też na miejsce dzisiejszego ZPZS powinno powstać nowe, cieszące się odpowiednim autorytetem i zaufaniem, dające gwarancję prowadzenia nowej polityki sportowej, kierownictwo sportu — Związek Sportu Polskiego wybrane przez dotychczasowe kluby czy sekcje, jednak nie jak dotychczas, pośrednio, za pomocą branżowych Związków Sportowych, ale w innym ugrupowaniu, poprzez grupy sportowe połączone między sobą ideologicznie i organizacyjnie na innej platformie. Takie grupy tworzy sport poprzez Związki Zawodowe, organizacje młodzieżowe, Samopomoc Chłopską, wojsko, milicję, AZS, Związek Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych, wreszcie t. zw. sport „niezależny", nie zaliczony do żadnej z poprzednich grup. Odpowiednio do ilości klubów, czy sekcji sportowych otrzymują te organizacje ilość delegatów, którzy wybiorą naczelne władze — Związek Sportu Polskiego.

Zdajemy sobie sprawę, że i w ten sposób wyłonione władze będą składały się w większości z działaczy dotychczasowych, mających za sobą wieloletnią chlubną działalność, jednak chodzi nam o to, aby weszli oni do władz, jako mandatariusze mas pracujących, przedstawiciele nowego układu społecznego, nie tylko sportowcy, ale obywatele - demokraci, którzy na terenie sportu mają wprowadzić nową, demokratyczną politykę sportową.

Związek Sportu Polskiego czuwałby nad działalnością branżowych Związków Sportowych, zarządów okręgowych i podokręgowych, których struktura na tym etapie pozostałaby bez zmian.

Na zakończenie swego artykułu tow. Obrączka stwierdza, że prowadzone na ten temat rozmowy w Komisji Centralnej Związków Zawodowych między działaczami sportowymi Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej stwierdziły zasadniczą zgodność poglądów. Chodzi jeszcze o rozpracowanie szczegółów.

W PARTII PPS

Kronika organizacyjna

ZEBRANIA

POSIEDZENIE PLENARNE SK-PPS

SK-PPS zawiadamia, że dnia 28 bm. odbędzie się posiedzenie plenarne Stoł. Kom. PPS o godz. 16.

REFERAT TOW. WICEMIN. KOŚCIŃSKIEGO NA DZIELNICY PPS ŚRÓDMIEŚCIE

W dniu 30 bm. (czwartek) o godz. 16,30 w lokalu Dzielnicy PPS Śródmieście odbędzie się zebranie z referatem tow. wiceministra Kościńskiego na temat sytuacji gospodarczej międzynarodowej i polskiej.

Komitet Dzielnicy Śródmieście zobowiązuje zarządy kół do przysłania 10-osobowych delegacyj.

UWAGA, TOW. RADNI W-WA ZACHÓD

Dnia 28 bm. (wtorek) o godz. 11 w lokalu D.R.N. przy ul. Bema 70, odbędzie się zebranie tow radnych PPS-owców.

DZIELNICA ŚRÓDMIEŚCIE

Dnia 28 bm. o godz. 16,30 odbędzie się zebranie plenarne Zarządu, na którym omówione zostaną sprawy bieżące.

DZIELNICA WOLA

W dniu 28 bm. (wtorek) o godz. 16,30 w lokalu Dzielnicy Wola PPS odbędzie się zebranie przewodniczących i sekretarzy Kół fabrycznych. Sprawy b. ważne.

W dniu 30 bm. o godz. 17 w lokalu Dzielnicy PPR, ul. Działdowska 6, odbędzie się zebranie aktywu PPS i PPR Warszawa Zachód.

DZIELNICA MOKOTÓW

Dnia 28 bm. (wtorek) o godz. 14.15 w lokalu Szpitala Zakaźnego przy ul. Chocimskiej nr 5, odbędzie się zebranie członków PPS i PPR.

Dnia 28 bm. (wtorek) o godz. 15,15 w lokalu C.Z. Motoryzacyjny przy ul. Kazimierzowskiej nr 52, odbędzie się zebranie członków PPS i PPR.

Dnia 28 bm. (wtorek) o godz. 17 w lokalu PPS Dzielnicy Mokotów przy ul. Chocimskiej nr 4, odbędzie się zebranie członków PPS przynależnych do Koła przyjaciół RTPD przy Dzielnicy Mokotów.

Dnia 29 bm. (środa) o godz. 18 w lokalu Dzielnicy PPS Mokotów przy ul. Chocimskiej nr 4, odbędzie się zebranie Komitetów blokowych przynależnych do Dzielnicy Mokotów.

W dniu 29 bm. (środa) w Sali Dzielnicy Mokotów PPS, Chocimska 4, odbędzie się zebranie przedwyborcze do Komitetów Blokowych. Tow. zamieszkali w kwartale objętym ulicami Puławska, Narbutta, Al. Niepodległości, Rakowiecka, winni wziąć udział w tym zebraniu.

Dnia 29 bm. (środa) o godz. 15.30 w lokalu Główny Urz. Statystyczny przy ul. Narbutta nr 33, odbędzie się zebranie członków PPS i PPR.

DZIELNICA OCHOTA

W środę dnia 29 bm. o godz. 18 w lokalu Dzielnicy PPS Ochota przy ul. Niemcewicza 9 m. 130, odbędzie się zebranie ogólne członków i sympatyków PPS.

DZIELNICA MOKOTÓW UWAGA, TOWARZYSZE PRELEGENCI!

Dnia 28 bm. (wtorek) o godz. 18 odbędzie się w lokalu Dzielnicy, ul. Chocimska 4, zebranie członków Koła Prelegentów.

KOŁO PRELEGENTÓW PRAGA CENTRALNA

Praga Centralna PPS Komitet Dzielnicowy zawiadamia, że zebranie koła prelegentów odbędzie się 29 bm. (środa) o godz. 18 w lokalu Szwedzka 2/4.

KOŁO PRZY PBP

W dniu 29 bm. o godz. 17 odbędzie się zebranie Koła PPS przy PBP — Dzielnica Śródmieście przy ul. Mokotowskiej nr 51. Sprawy b. ważne.

INFORMACJE:

JUBILEUSZOWA AKADEMIA „BUNDU"

W ramach ogólnokrajowych uroczystości jubileuszowych z okazji 50-lecia istnienia „Bundu" — Warszawski Komitet „Bundu" urządza w piątek 31 października br. o godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Jagiellońskiej 28, uroczystą akademię, połączoną z odsłonięciem sztandaru Warszawskiej Organizacji. Program akademii przewiduje referat o 50-leciu „Bundu" i część artystyczną. Wstęp wolny.

ODPRAWA PRZEWODNICZĄCYCH I SEKRETARZY KOMITETÓW POWIATOWYCH OM TUR

Warszawski Wojewódzki Komitet OM TUR zawiadamia, że miesięczna odprawa przewodniczących i sekretarzy Komitetów Powiatowych odbędzie się dnia 30 października br. w lokalu przy ul. Śniežnej 2/4 o godz. 10.

Na porządku dziennym między innymi referat polityczny oraz plan pracy na okres zimowy.

ZNMS

KURS SZKOLENIOWY ZNMS

W dniach 27, 28 i 29 bm. o godz. 18 prowadzone będą seminaria dla słuchaczy kursów pod kierownictwem tow. J. Strzeleckiego.

KOŁO PRZY UW

Dyżury przewodniczącego Koła odbywają się w lokalu Środowiska przy ul. Mokotowskiej 24 III p., środy i soboty o godz. 12 — 13.

ZNMS — AZWM — KOŁO PRZY UW

Dn. 28 bm. (wtorek) o g. 19 w lokalu Środowiska warszawskiego ZNMS (ul. Mokotowska 24), odbędzie się wspólne zebranie zarządów kół AZWM — Życie i ZNMS przy U. W.

SPRAWOZDANIA

WERYFIKACJA I SZKOLENIE CZŁONKÓW PPS

W Robotniczym Domu Kultury w Bydgoszczy obradowały Zarządy wszystkich komitetów i kół PPS z terenu miasta Bydgoszczy. Tematem obrad były zagadnienia skrupulatnej weryfikacji i szkolenia członków PPS.

WSPÓLNE ZEBRANIE ZARZĄDÓW ZNMS I AZWM — ŻYCIE

Dnia 26 bm. odbyło się wspólne posiedzenie Zarządu AZWM - Życie i ZNMS poświęcone opracowaniu metod pracy. Zrealizowano umowy zawarte między Zarz. Główn. Życia i Kom. Wyk. ZNMS. W szerokiej dyskusji, która się wywiązała na zebraniu, zabierali głos aktywiści obu związków.

AKADEMIA KU CZCI I. DASZYŃSKIEGO NA ŻOLIBORZU

Dzielnica OM TUR na Żoliborzu urządziła akademię poświęconą uczczeniu pamięci Ignacego Daszyńskiego.

Po przemówieniu sekretarza St. K. PPS tow. Dybowskiego, zespół dzielnicy OM TUR wykonał bogatą część artystyczną. Akademii przewodniczył tow. Kędzierski.

ŻYCIE gospodarcze

Gospodarka Polski we wrześniu

Pomyślna sytuacja w rolnictwie

Mimo pesymistycznych przewidywań, co do wyników zbiorów okopowych, pierwsze szacunkowe obliczenia dają wyniki zadowalające. Uzyskane nieco niższe od spodziewanych ilości — zostały zrekompensowane jakością. Zbiory ziemniaków wyniosą około 21 miln. ton, natomiast buraki cukrowe przy pewnych stratach, spowodowanych suchym i upalnym latem, z tych samych przyczyn wykazują większą zawartość cukru, co pozwoli na uzyskanie w kampanii produkcyjnej spodziewanych wyników.

Druga połowa miesiąca cechowała się nasileniem prac, związanych z jesienną akcją siewną. Piękna pogoda sprzyjała przeprowadzeniu ich bez przeszkód. Rozprowadzenie ziarna siewnego, kredytów pieniężnych i nawozów sztucznych odbywało się bez przeszkód, przy skoordynowaniu wysiłków instytucyj państwowych i spółdzielczych.

Wczesne i przy sprzyjających warunkach wykonanie prac jesiennych wróży pomyślne rezultaty w roku przyszłym. Likwidowanie odłogów przebiega w sposób zadowalający. Obszary zajęte pod zasiewy jesienne są znacznie większe od przewidywanych.

Ceny

Pomyślne zbiory okopowych i zmiana norm przemiałowych dla zbóż chlebowych polepszyły znacznie sytuację na odcinku budowlanym. Umożliwienie zwiększenia pogłowia trzody chlewnej w gospodarstwach rolnych spowodowało przejściowe zmniejszenie podaży i w związku z tym nieznaczną zwyżkę cen żywca. Niedostateczne zbiory siana nie pozwoliły w tym roku na powiększenie w odpowiednim stosunku stanu bydła rogatego. Znalazło to swój wyraz w zmniejszeniu się na rynku ilości mleka i masła, przy utrzymanej podaży bydła na ubój.

Ceny zbóż, po nieznacznych wahaniach, przebiegających inaczej w każdym regionie, ustaliły się: dla żyta na wysokości poprzedniego miesiąca, dla pszenicy na poziomie wyższym o około 2 proc. Niczym nieuzasadnione podrożenie pieczywa w sierpniu nie utrzymało się w miesiącu sprawozdawczym, jednocześnie nastąpiła obniżka cen ziemniaków.

Charakterystyczną cechą stabilizacji stosunków w handlu jest spadek cen skóry, tkanin, odzieży i obuwia, przy równoczesnym powiększeniu się zapasów tych artykułów, zwłaszcza gorszych asortymentów, w magazynach. **Wskazuje to na podwyższenie wymagań konsumenta co do jakości towarów i na konieczność dostosowania produkcji do zaszłych zmian.**

Objawy nasycenia rynku przy postępującym wzroście produkcji czynią mało prawdopodobnym wywołanie w większych rozmiarach paniki towarowej, dezorganizującej już kilkakrotnie normalny tok życia gospodarczego.

W rezultacie omówionych zmian cen, ogólny wskaźnik kosztów utrzymania wykazuje dalszy spadek, ustalając się na poziomie 114, wobec 115 w sierpniu.

Przemysł

W przemyśle dawały się odczuć w silnym stopniu braki zaopatrzenia w surowce, materiały pomocnicze i techniczne. Przeciążone elektrownie nie mogły podołać rosnącemu zapotrzebowaniu na energię przy maksymalnym wykorzystaniu swych urządzeń i przekroczeniu ogólnokrajowego planu produkcji prądu.

Wydobycie węgla wzrosło w porównaniu z sierpniem o 260 tys. ton, do 5.367 tys. ton, produkcja koksu natomiast obniżyła się o około 11 tys. ton, dając mimo wszystko wykonanie z nadwyżką planu produkcji (co stało się regułą w przemyśle węglowym).

W przemyśle hutniczym dał się zaobserwować spadek produkcji stali i surówki, przy czym plan wykonano: dla surówki w 93 proc., dla stali w 114. W innych działach wytwórczość wzrasta i przekracza cyfry planowane, z wyjątkiem cynku (92 proc.).

Na uwagę zasługuje poważny wzrost produkcji wagonów, która z 684 sztuk w sierpniu osiągnęła w miesiącu sprawozdawczym liczbę 1.117 sztuk.

Huty szkła, dzięki dokonanym inwestycjom zwiększyły swą wydajność.

Przemysł elektrotechniczny wykazuje wzrost we wszystkich gałęziach.

Wrzesień był niezwykle ciężkim miesiącem dla przemysłu włókienniczego. Trwające ograniczenia prądu z powodu uszkodzenia turbiny w elektrowni łódzkiej i przejściowe trudności, wynikłe ze zmiany systemu pracy (przechodzenie na obsługę większej ilości wrzecion przez jednego robotnika) sprawiły, że produkcja niemal we wszystkich działach kształtuje się na zbyt niskim poziomie, jakkolwiek ilościowo wykazuje w stosunku do sierpnia pewien postęp. Przy końcu września szereg trudności zostało już opanowanych. Obsługa kilku wrzecion jest utrudniona z tej przyczyny, że bawełna daje obecnie przędzę słabą i bardzo często rwącą się.

W związku z kończącym się sezonem budowlanym i spadkiem zapotrzebowania przy utrzymaniu produkcji mniej więcej na tym samym poziomie, zapasy cementu poważnie wzrosły. Pozwoliło to na zniesienie reglamentacji sprzedaży.

W przemyśle paliw płynnych spadło nieznacznie wydobycie ropy do 10.815 ton (11 166 ton w sierpniu), plan natomiast został wykonany zaledwie w 85 proc., ponieważ wiercenia poszukiwawcze nie dały spodziewanych wyników. Na gospodarkę materiałami pędnymi nie wywrze to jednak żadnego wpływu, ponieważ produkcja krajowa odgrywa stosunkowo niewielką rolę w zaopatrzeniu rynku, a jednocześnie dał się zauważyć spadek zapotrzebowania i wzrost zapasów tych artykułów.

Przemysł chemiczny, podobnie jak elektrotechniczny wykazuje w wielu działach poważne sukcesy. Jest to o tyle ważne, że zaopatrzenie kraju w artykuły chemiczne decyduje o sprawnym funkcjonowaniu całego aparatu przemysłowego, obecnie zaś uzależnieni jesteśmy pod tym względem w wysokim stopniu od importu.

W przemyśle skórzanym korzystna sytuacja, wywołana w miesiącu ubiegłym nadejściem transportów importowanego surowca, na ogół utrzymuje się. Produkcja obuwia uległa dalszemu zwiększeniu (668 tys. par), przekraczając plan o 46 proc. Brak odpowiedniego gatunku skóry uniemożliwił uzyskanie odpowiedniej ilości pasów napędowych.

Produkcja przemysłu papierniczego nieco zmniejszyła się, jednak w rozmiarach nie dających podstaw do obaw. Rzeczą charakterystyczną w tym dziale przemysłu jest nieumiejętność zorganizowania zaopatrzenia się w makulaturę na rynku wewnętrznym.

Jednym z najważniejszych zdarzeń gospodarczych jest przejęcie od władz radzieckich pozostałej części portu szczecińskiego. Pozwoli to na podjęcie w szerokim zakresie prac, mających na celu skierowanie do tego portu transportów ładunków masowych, szczególnie węgla i rud. M. M.

Zasadniczy krok na drodze

uporządkowania finansów

Uchwała Rady Ministrów z dnia 21.VIII.1947 r. w sprawie zasad systemu finansowego stanowi pierwszy krok na drodze do dostosowania systemu finansowego do ustroju gospodarczego realizowanego w Polsce.

Jedną z zasadniczych cech tego ustroju jest system centralnego planowania gospodarczego. Podstawowym warunkiem realizacji planu jest koordynacja dyspozycji środkami pieniężnymi przy pomocy właściwego dla tego celu systemu finansowego obejmującego w pierwszym rzędzie sektory uspołecznione a następnie całą gospodarkę narodową.

Uporządkowanie finansów sektora państwowego

Przyjęte przez Radę Ministrów zasady systemu finansowego stanowią ogólne ramy gospodarki finansowej w sektorze państwowym i w pewnym stopniu w sektorach samorządowych i spółdzielczym.

Przedmiotem cytowanej uchwały Rady Ministrów są zasadniczo trzy tematy:

1. Państwowy Plan Finansowy;
2. Gospodarka finansowa przedsiębiorstw państwowych w ogólności a przedsiębiorstw podległych Ministerstwu Przemysłu w szczególności;
3. Zadania banku w zakresie operacji kredytowych i kontroli przedsiębiorstw państwowych.

Koncepcja Państwowego Planu Finansowego stanowi całkowite novum na odcinku polskich finansów. Gospodarka finansowa Państwa przed wojną ograniczała się w dużej mierze do budżetu. Poza tym Państwo jedynie oddziaływało pośrednio na życie gospodarcze przez system podatkowy, politykę dyskontową i politykę banków państwowych. W sumie jednak wpływ Państwa na system pieniężny a w rezultacie na kształtowanie się sytuacji finansowej kraju był ograniczony.

Znaczne rozszerzenie gospodarki uspołecznionej oraz przyjęcie systemu planowania jako zasadniczego elementu ustroju gospodarczego w Polsce narzuciło konieczność oparcia polityki finansowej Państwa o Państwowy Plan Finansowy, dla którego dawny budżet jest tylko jedną z licznych części składowych i który stanowi stronę operacyjną (wykonawczą) planu ogólnego.

Państwowy Plan Finansowy w myśl omawianej uchwały koordynuje zarówno pod względem podmiotowym jak i przedmiotowym finansową gospodarkę uspołecznioną.

Koordynacja podmiotowa polega na objęciu planem finansowym administracji przedsiębiorstw państwowych, ubezpieczeń, samorządu i spółdzielczości. Koordynacja przedmiotowa ujmuje w ramy planu konsumcję i inwestycje przede wszystkim sektora uspołecznionego oraz wymianę wewnętrzną i zewnętrzną w zakresie prawie całej gospodarki narodowe.

Finanse przedsiębiorstw państwowych

Na odcinku finansowym przedsiębiorstw państwowych uchwała zmierza do realizacji następujących postulatów:

- rozdział gospodarki pieniężnej inwestycyjnej od eksploatacyjnej;
- kontrola gospodarki finansowej przedsiębiorstw, a ponadto w stosunku do przedsiębiorstw podległych Ministerstwu Przemysłu:
- rentowność przedsiębiorstw;
- finansowanie wydatków przedsiębiorstw zarówno eksploatacyjnych jak i inwestycyjnych w zasadzie przy pomocy własnych środków;
- kompensowanie deficytu i nadwyżek na szczeblu Zjednoczeń względnie Centralnych Zarządów, jeśli chodzi o przedsiębiorstwa a na szczeblu Ministerstwa, jeśli chodzi o Zjednoczenia lub Centralne Zarządy.

Pierwszy postulat polegający przede wszystkim na rozdziale kredytów obrotowych od średnioterminowych ma szczególne znaczenie dla polityki pieniężnej.

Sprawa kontroli jest potraktowana zarówno podmiotowo jak i przedmiotowo. Czynnikami kontroli przedsiębiorstw mają być w pierwszym rzędzie banki a następnie urzędy rewizyjne (aczkolwiek kompetencje tych ostatnich są ujęte raczej fragmentarycznie), oraz inne organy państwowe.

Oparcie działalności przedsiębiorstw przede wszystkim o własne środki będzie korzystnie oddziaływać na rentowność i stworzy warunki dla pewnego zakresu samodzielności przedsiębiorstw.

Zasada kompensacji deficytów i nadwyżek pozwoli na ocenę rentowności zarówno branż gospodarczych jak i całego przemysłu.

Nowa rola banków

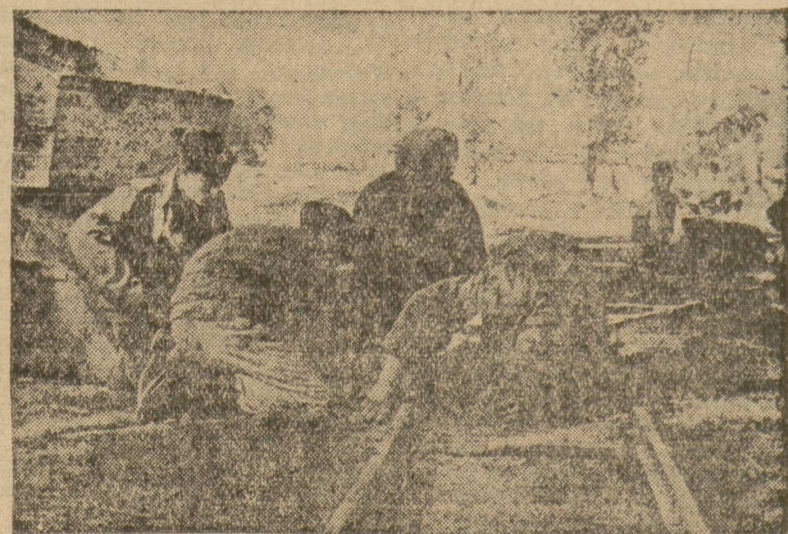
Zadania banków dotyczą przede wszystkim operacji kredytowych, w zakresie których ustalono podział kompetencji częściowo pod kątem widzenia charakteru prawnego kredytobiorców, częściowo pod kątem widzenia charakteru kredytu. Z dużą szczegółowością uchwała określa kompetencje kontrolne banków obejmujące zarówno obroty przedsiębiorstw jak i elementy kalkulacyjne.

Zasady systemu finansowego częściowo zostały już zrealizowane (obrót bezgotówkowy, w dużym zakresie kontrola banków), częściowo wchodzą w życie (ceny rozliczeniowe, normatywy środków obrotowych), częściowo znajdują się w rozpracowaniu.

Mimo, że uchwała omawiana nie wyczerpuje całości problemu systemu finansowego, jest dużą zasługą jej inicjatorów że problem ten ruszył z miejsca i w ten sposób stworzono warunki dla postawienia problemu finansowego na właściwym miejscu w realizowanym już systemie gospodarki planowej.

K. Z.

Młodzież wiejska kształci się w fachu budowlanym

Bataliony „Świt” organizowane są na wsiach z 15 — 20 letnich młodych wieśniaków. Nauka w fachu budowlanym trwa trzy lata. Na zdjęciach chłopcy z okolic Radomia pracują w Warszawie przy budowie 16 piętrowej wieży sejmowej i przy poszerzaniu Marszałkowskiej (Film Polski)

Zikną światła z wystaw sklepowych

Prąd trzeba oszczędzać żeby go starczyło dla wszystkich

Od zmierzchu do godz. 22-ej nie wolno używać grzejników

ZIMA jest okresem wzmożonych trudności. Szczególnie dla Elektrowni, które muszą sprostać znacznie większemu zapotrzebowaniu na prąd, wczesny zmierzch, późny świt, to kilkadziesiąt tysięcy kilowatogodzin dziennie zużytkowanych dodatkowo.

Elektrownia Warszawska, znajdująca się u kresu swoich produkcyjnych możliwości, przewiduje w zbliżającym się okresie zimowym—pewne, zrozumiałe zresztą, trudności. Jak zaspokoić rzeczywiste potrzeby wszystkich mieszkańców Warszawy, gdy spodziewane zapotrzebowanie będzie większe od maksymalnej wydajności Elektrowni?

Jest rada: walka z marnotrawstwem. Ukrócenie istniejących wciąż jeszcze, jako pookupacyjna pozostałość, nadużyć.

TRZEBA OSZCZĘDZAĆ

Tu nie chodzi o węgiel. Tu w grę wchodzą maszyny. Budowa odpowiednich urządzeń, to sprawa paru jeszcze lat. Do czasu jednak, gdy przyjdą nowe zespoły turbin, zanim do Warszawy doprowadzona zostanie linia wysokiego napięcia, której budowa między Zagłębiem i Łodzią jest już na ukończeniu — musimy bezwzględnie oszczędzać i jeszcze raz oszczędzać.

Na marginesie warto tu podkreślić, że wyjątkowo niska cena za energię elektryczną wpłynęła na znaczne zwiększenie (w stosunku do okresu przedwojennego) zużycia prądu. Obecnie zużywamy na osobę ok. 4 i pół raza więcej prądu. O ile z jednej strony zjawisko to należałoby uważać za dodatnie, o tyle z drugiej nasuwa ono pewne zastrzeżenia. Czy przypadkiem wyjątkowo niska cena (2 zł kWh — mniej niż cena 1 papierosa) nie jest przyczyną marnotrawstwa, na które w żadnym wypadku nie możemy sobie pozwolić.

GROŹBA NIEDOBORU

W obronie przed ewentualnością większego deficytu energii elektrycznej CZE wydał szereg rozporządzeń, mających na celu oszczędność prądu. W Warszawie, jak już podawaliśmy, normy prądu wyglądają następująco: 20 kWh miesięcznie na pierwszą izbę i po 12 na dalsze. Po przekroczeniu 15 zł za kilowat.

Jest to pewne odstępstwo od obowiązujących w całej Polsce norm, koncesja zrobiona na rzecz zniszczonej Warszawy (normalnie 10 kWh na izbę). Sprawy jednak nie rozwiązuje jeszcze to ograniczenie. W grę tu wchodzi drugi czynnik.

Od zmierzchu do godziny 22-ej Elektrownia jest przeciążona. W tym czasie nie wolno i o tym trzeba szczególnie pamiętać, używać elektrycznych grzejników. Lekceważenie tego zarządzenia jest jednoznaczne z odebraniem prądu do celów oświetleniowych, do czego w pewnych wypadkach może być Elektrownia zmuszona. W godzinach wcześniejszych tolerowane być może ich używanie, ponieważ do zmierzchu Elektrownia dysponuje pewną rezerwą energii. Później — w żadnym wypadku.

WYSTAWY BEZ ŚWIATEŁ

W jakim stopniu sprawa jest poważna mówi fakt, że od 1 listopada zabronione będzie oświetlanie wystaw sklepowych. Podobnie, jak w wielu europejskich krajach, zniesione zostaną na razie reklamy świetlne i wszelkie zbędne iluminacje. Grzejniki, używane do odmrażania szyb sklepowych, należeć będą również do przeszłości. Jednym słowem prąd — tylko dla potrzeb niezbędnych.

Jak przeprowadzona zostanie kontrola zużycia prądu przez odbiorców prywatnych? Jako jeden ze sposobów wprowadzony będzie system odpowiedzialności zbiorowej. W wypadku stwierdzenia parokrotnego przepalania się bezpieczników, co jest równoznaczne z przeciążeniem linii, lokatorzy danego domu pozbawieni zostaną dopływu elektryczności. (wk).

Żarówki do latarń ulicznych

W Warszawie istnieje 3.300 latarń ulicznych, z czego czynnych jest obecnie tylko 1.300.

W najbliższych dniach nadejść ma z zagranicy większa partia żarówek. Jak się dowiadujemy część żarówek z importu oddana zostanie na użytek miejskiej sieci oświetleniowej. Pozwala to mieć uzasadnioną nadzieję, że wkrótce już rozbłysną w stolicy nieczynne jeszcze latarnie.

(wk)

Zła parada „Paradisu"

W ub. tygodniu społeczni lustratorzy podatkowi skontrolowali szereg przedsiębiorstw gastronomicznych w Warszawie, stwierdzając, że właściciele tych zakładów popełniali nadużycia, nie wykazując faktycznych obrotów.

Lustratorzy podatkowi podnieśli podstawę do opodatkowania w następujących firmach: „Swan" dawniej „Paradis" na Nowym Świecie — z 5 milionów na 6 milionów 600 tysięcy zł, „Reduta', ul. Nowy Świat z 952 tysięcy na 3.240 tysięcy, „Nadzieja", ul. Wspólna 35 z 652 tys. na 1.200.000 zł, Leokadia Monasterska, ul. Nowogrodzka 4 z 171 tys. na 600 tys. zł. Dalsze kontrole zakładów gastronomicznych trwają.

To także chyba rekord

17 szkół w jednym gmachu

W gmachu przy ul. Hożej 88 mieści się 17 szkół! O ile jednak szkoły umieszczone w skrzydłach wielkiego bloku, urzędują w odremontowanych salach, o tyle młodzież ucząca się w środkowej części gmachu, odbywa lekcje z „przeszkodami". Remont tej części budynku trwa bowiem w całej pełni i przeciągnie się do połowy listopada.

Środkowa część gmachu, znajdująca się w bezpośrednim sąsiedztwie budującego się drapacza chmur Min. Komunikacji, została początkowo skazana przez BOS na rozbiórkę. Do 21 sierpnia rb. Biuro Planowania BOS-u „tkwiło" jeszcze w tym zamiarze, dopiero po całym szeregu konferencji, decyzję uchylono i rozpoczęły się gorączkowe prace. Ale nie usuwa to istniejącej groźby zamknięcia szkół w ogóle. Lada tydzień bowiem ma się rozpocząć wbijanie potężnych pali pod fundamenty budującego się kolosa Min. Komunikacji. Fachowcy twierdzą, że środkowa część gmachu, mieszczącego szkoły, „może nie wytrzymać wstrząsów", jakie przy tej pracy powstaną.

Gdzie w tym wypadku przeniosą się zagrożone szkoły nie wiadomo, chyba, że Min. Komunikacji wykombinuje jakieś lokale zastępcze.

(Rs).

SĄD DLA NIELETNICH

Ministerstwo Sprawiedliwości przystępuje do uruchomienia Oddziału dla nieletnich w Sądzie Grodzkim w Warszawie. Oddział ten uruchomiony zostanie 1 stycznia 1948 r.

PIERWSZA W POLSCE AKADEMIA KROJU

Warszawski cech krawców postanowił uruchomić na wzór identycznych uczelni zagranicznych, szkołę kroju na poziomie wyższego wyszkolenia zawodowego. Szkoła mieścić się będzie w odbudowującym się w szybkim tempie historycznym domu cechu krawców przy Krak. Przedmieściu 41. Budynek, dzięki ofiarności rzemieślników-krawców jeszcze w roku bież. zostanie pokryty dachem i oszklony.

ZEBRANIE AKTYWISTÓW ZWIĄZKOWYCH

30 bm. o g. 17 odbędzie się zebranie organizacyjne Koła Absolwentów Kursów dla aktywistów związkowych w Wojewódzkiej Szkole Związków Zawodowych, Nowy Zjazd 1. Po zebraniu I wieczór dyskusyjny.

ODCZYT

Zarząd Oddz. Stołecznego Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej urządza we wtorek 28 bm. w Al. Stalina 26, o g. 18 wieczór towarzyski, na którym wygłosi odczyt ob. Walter na temat: „Polityka zagraniczna Zw. Radzieckiego, jako polityka pokoju". Po odczycie film.

WYSTAWA W S. A. R. P.

S.A.R.P., ul. Młodzieży Jugosłowiańskiej (dawn. Pierackiego) 2/4 wystawa „Ilustracji polskiej do literatury rosyjskiej i radzieckiej". Wystawa otwarta będzie 31 bm. w godz. 10—16. Wstęp wolny.

POCIĄG POPULARNY DO OŚWIĘCIMIA

„Orbis" organizuje pociąg popularny na 1000 osób do Oświęcimia. Wyjazd nastąpi 1 listopada, powrót 2 wieczorem. Wycieczka kosztuje 1300 zł. Szczegółowych informacji udziela Oddział Główny „Orbis", Al. Jerozolimskie 39 (przy „Polonii").

WYCIECZKĘ NA DOLNY ŚLĄSK ORGANIZUJE PTK

Do Wrocławia, Jeleniej Góry, Wambierzyc, Kłodzka i in. w dniach 31.10, 1.11, 2.11, 3.11 br. Wyjazd w dniu 31.10. Prowadzi p. H. Ławruszonis. Zapisy i informacje w biurze PTK ul. Wilcza 22 m. 8 w godz. 15 — 19.

Władysław Szpanderski — najlepszy szofer Warszawy

i 300 innych nagrodzonych

Konkurs na najlepszego kierowcę w Warszawie prowadzony na łamach „Expressu Wieczornego", został zakończony. Wzięły w nim liczny udział rzesze czytelników i od ich listów oraz opinii rad zakładowych i oceny przełożonych — zależało rozdzielenie wyznaczonych nagród.

Wczoraj w sali YMCA odbyła się uroczystość rozdania nagród odznaczonym kierowcom. Pierwszą nagrodę w sumie 15 tysięcy zł otrzymał Wł. Szpanderski, szofer Pogotowia Ratunkowego, 2 — 10 tysięcy, K. Aleksandrzak, szofer Min. Skarbu, 3 — 5 tysięcy zł W. Godyn, szofer Pol. Mon. Zap., który przekazał ją za pośrednictwem Zw. Transportowców dla kierowcy inwalidy, 4 — 5 tysięcy zł T. Sobierajski, szofer Centr. Zarz. Mat. Budowl.

Nagrody po 2 tysiące zł otrzymali szoferzy: P. Kobrzyński, E. Kolbia, E. Jędrzejak, M. Lent i na pocieszenie — po tysiąc zł nagrody: J. Śliwiński, H. Lange, A. Orlin, St. Romanowski i B. Kucharski; 300 innych, wyróżnionych na konkursie szoferów będzie się mogło poszczycić specjalnymi, honorowymi plakietkami.

Konkurs na najlepszego szofera rozpisany był w lipcu w momencie największej anarchii na jezdni, kiedy wypadki przejechania, a nawet zabicia przechodniów, zdarzały się niemal na każdym kroku i niewątpliwie był imprezą o dużym znaczeniu wychowawczo-społecznym. (dan)

OFIARY

✱ Koło PPS Instytutu Chemicznego wpłaciło sumę zł 2.840, zebraną od swoich członków za dzień pracy w dniu 4.X.1947 r. na odbudowę Warszawy.

Obwieszczenie publiczne

Zgodnie z wnioskiem **Ludmiły-Stanisławy z Veltze Jordan**, zam. w Gliwicach, ul. Zwycięstwa 35 m. 2, Sąd Grodzki w Warszawie, Oddział I wzywa **Lucjana Jordana**, ur. 15 maja 1906 r. w Kaposvar na Węgrzech, syna Stefana i Cecylii ze Szmidlów, ostatnio zamieszkałego w Warszawie, przy ul. Podhalańskiej 13, wywiezionego w czasie Powstania Warszawskiego do obozu w Litomierzycach, aby w terminie 1-miesięcznym stawił się do Sądu, gdyż po tym terminie Sąd uzna go za zmarłego oraz wzywa wszystkie osoby, które mogą udzielić jakichkolwiek wiadomości o zaginionym, aby w powyższym terminie doniosły o nich Sądowi.

Akta I. Zg. 2093/47.

w/z Sekretarza
(—) Z. Marczewska

13597

OGŁOSZENIA DROBNE

Co usłyszymy w RADIO

ŚRODA, 29 PAŹDZIERNIKA

Warszawa I

6,00 Sygnał czasu; 6.15 Wiad. por.; 6,20 Muzyka; 7.00 Dzien. por.; 7,15 Muzyka; 8,35 „Starosta Warszawski" J. Ign. Kraszewskiego, cz. III; 8,50 Muzyka; 9.00 Audycja dla szkół; 10,40 Audycja Min. Oświaty; 12,03 Wiad. południ.; 12,15 Muzyka; 12,20 „Z mikrofonem po kraju"; 12.30 Konc. dla młodz.; 16,00 Dz. popoł.; 16,35 Audycja słowno-muz. dla dzieci pt. „Pan Drops i jego trupa"; 16,55 Audycja dla młodz.; 17,20 Audycja rozr.; 18,00 R.U.L. „Polska a Niemcy w dobie piastowskiej" — wykł. dr J. Sieradzkiego; 19,10 Audycja dla wsi; 19,30 Koncert chóru mieszanego Huty „Florian"; 20,00 Dzien. wiecz.; 21,00 Audycja Chopinowska w wyk. J. Ekiera; 21,30 „U naszych przyjaciół" — aud. pośw. Czechosłowacji; 21.50 Muzyka popul.; 22,00 Konc. Orkiestry Tan. P.R. pod dyr. J. Cajmera; 23,00 Ostatnie wiad.; 23,20 Muzyka poważna; 24,00 Hymn.

Warszawa II

16,00 Dzien. popoł.; 16,30 Muzyka; 17,45 Pieśni w wyk. H. Warpechowskiej; 18,05 Muzyka; 18,25 „Walka Polski o Ziemie Zachodnie w wiekach średnich"—odczyt; 18,50 „Melodie ludowe" w wyk. zesp. Kaczyńskiego; 19,10 Muzyka; 20,00 Dz. wieczorny; 21,00 Muzyka; 21,40 Arie operowe w wyk. J. Korolkiewicza; 22,00 R.U.L. „Polska a Niemcy w dobie piastowskiej", wykład dr J. Sieradzkiego.

TEATRY

TEATR POLSKI (Karasia 2):
Wtorek g. 18 — „Hamlet".
Środa g. 18 — „Penelopa".
Czwartek g. 18 — „Wilki i owce".
Piątek g. 18 — „Szkoła obmowy".
Sobota g. 18 — „Hamlet".
Niedziela g. 18 — „Hamlet".

TEATR ROZMAITOŚCI (ul. Marszałkowska 8: godz 19 „Ożenek".

TEATR NOWY (ul. Puławska 39): godz. 18,30 „Wesele Figara".

TEATR MAŁY (Marszałkowska 81): godz. 19 „Cud św. Antoniego", „Drzwi zamknięte".

TEATR „JASKÓŁKA" (Marszałkowska 69): godz. 19 „Człowiek za burtą".

TEATR „COMOEDIA" (ul. Szwedzka 2): godz. 19 „Halka".

„TEATR DZIECI WARSZAWY" (Studio, Karowa 31): g. 12 (dla szkół) widowisko „Na jagody".

„WESOŁY WIECZÓR" (Wolska 8): g. 17 i 19 „Zakazane piosenki".

TEATR „GULIWER" (Królewska 13): g. 12,30 (dla szkół) „Gęgorek".

„WRÓBELEK WARSZAWSKI" (ul. Zygmuntowska 8): „To i owo na rewiowo". Pocz. o godz. 17.15 i 19.15.

RECITAL FORTEPIANOWY W. KĘDRY

Znany pianista polski Władysław Kędra, laureat II Międzynarodowego Konkursu Muzycznego w Genewie w 1946 r. przed wyjazdem na występy zagranicę, wystąpi 29 bm z recitalem własnym w sali YMCA, ul. Konopnickiej.

Przedsprzedaż biletów w księgarni Gebethnera i Wolffa, Zgoda 12, tel. 882-90 w godz. 9 — 17.

TRUDNO ZDOBYĆ BILET NA „HALKĘ"

O wielkim powodzeniu opery na Pradze świadczą kolejki, które jeszcze przed otwarciem kasy o godz. 10, ustawiają się przed teatrem „Comoedia" na ul. Szwedzkiej.

Teatr „Comoedia" daje we wtorki i środy każdego tygodnia przedstawienia sceny muzyczno-operowej. Obecnie na afiszach jest „Halka" St. Moniuszki.

KINA

„ATLANTIC" (Chmielna 33): „Wilki morskie". Pocz. o g. 13, 15, 17 i 21; dla Zw. Zaw. o g. 19.

„PALLADIUM" (Złota 7/9): „Baryłeczka". Pocz. o g. 13, 15, 17 i 21; dla Zw. Zaw. o 19.

„POLONIA" (Marszałkowska 56): „Carrie kłamie". Pocz. seansów o g. 15, 17 i 21; dla Zw. Zaw. o g. 19.

„STYLOWY" (Marszałkowska 112): „Rodzina Artamonowych". Pocz. o g. 13, 15, 17 i 21; dla Zw. Zaw. o 19.

„SYRENA" (Inżynierska 2): „Siódma zasłona". Pocz. o g. 13, 15, 17 i 21; dla Zw. Zaw. o 19.

„TĘCZA" (Suzina 4): „Zwycięzcy stepów".

CENA OGŁOSZEŃ: **PRENUMERATA MIESIĘCZNA 70 ZŁ.**
Ogłoszenia drobne, osobiste, poszukiwania rodzin, zguby po zł 20 za wyraz. Handlowe po zł 25 za wyraz. Poszukiwanie pracy po zł 10 za wyraz. W tekście redakcyjnym do 100 mm zł 90, od 101 do 200 mm zł 110, powyżej 200 mm zł 130 za 1 mm szerokość jednej szpalty. Za tekstem do 100 mm zł 60; od 101 — 200 mm zł 75 powyżej 200 mm zł 90 za 1 mm szerokość jednej szpalty. Nekrologi do 50 mm zł 60; 51 — 100 mm zł 75; 101 — 150 mm zł 90, powyżej 150 mm zł 120 za 1 mm szerokość jednej szpalty. Za niedziele i święta dolicza się 30 proc. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Centr. Biuro Ogł. i Rekl. Sp. Wyd. „Wiedza" oddział w Warszawie, Al. Jerozolimskie 121, tel. 88-504 oraz jego Agentury miejskie: Al. Jerozolimskie 18 — „Impet". Kolektura: Marszałkowska 1 — L. Urbanowicz sklep z mat. piśm. i wszystkie oddz. Sp. Wyd. „Wiedza" w Polsce; Polska Agencja Prasowa — Biuro Ogłoszeń i Reklam, Warszawa, ul. Pierackiego 11) oraz wszystkie oddziały P A P w Polsce; Biuro Ogłoszeń „Czytelnik" — Centrala ul. Daszyńskiego 18 i oddziały Marszałkowska 3-b, Poznańska 38, Targowa 67, „Wolność" Warszawa, Marszałkowska 95, Sp. Agencji Prasowej „Głob", ul. Złota 6, Biuro Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, Wspólna 60, tel. 855-28.

REDAGUJE KOMITET B—39980

Nakładem Spółdzielni Wydawniczej „WIEDZA". Druk. „Robotnik" Nr 1

Dzięki ofiarności społeczeństwa Pomorza

Toruń ma piękną radiostację

(OD NASZEGO SPECJALNEGO WYSŁANNIKA)

Toruń dla Polski jeszcze nie został „odkryty", a przecież większym bogactwem pamiątek i zabytków, od miasta rodzinnego Kopernika, może się u nas poszczycić tylko Kraków. Lecz gdy np. o krzywej wieży w Pizie wie cały świat, o toruńskiej krzywej wieży, rzadko kto słyszał, nawet na Pomorzu.

Niewątpliwie, pewną zasługę w tym trzymaniu Torunia w cieniu, posiada jego groźna konkurentka... Bydgoszcz. Trochę młodsza, a więc... bardziej sprężysta i mająca więcej zmysłu do handlu, potrafiła go wyprzedzić liczbą mieszkańców. (Toruń — 85 tys., Bydgoszcz — 130 tys.). Po wielu latach „walki podjazdowej" udało się jej nawet zostać siedzibą województwa. Toruniowi pozostała więc rola ośrodka kulturalnego Pomorza.

Toruń pełni tę funkcję znakomicie. Stare jego mury rozbrzmiewają gwarem paru tysięcy głosów studenckich Uniwersytetu im. M. Kopernika, który nadaje ton cichemu i spokojnemu miastu.

W niedzielę odbyła się w Toruniu piękna uroczystość otwarcia największej na Pomorzu i drugiej w Polsce co do mocy radiostacji (25 kw w antenie).

Inicjatywa społeczeństwa

Pomorze, a zwłaszcza potrzebująca słowa polskiego północna część Ziem Odzyskanych, Warmia, Olsztyńskie, część Pomorza Zachodniego i woj. gdańskie, obsługiwane były przez słabiutką (0,6 kw w antenie) Bydgoszcz. Z dużymi przeszkodami dochodzi tu głos Warszawy I, a przecież na terenie Dyrekcji okręgowej Radia Pomorskiego jest 24 radiowęzłów z 18 tysiącami głośników i około 40 tysięcy aparatów lampowych.

Koniecznością stało się więc zwiększenie zasięgu radiostacji pomorskiej oraz polepszenie jej odbioru w pomorskich radiowęzłach. Inicjatywa budowy stacji nadawczej w Toruniu wyszła od Społecznego Komitetu Radiofonizacji Pomorza. Z kasy komitetu popłynęły na ten cel pierwsze dotacje, pierwszy milion złotych.

Nowoczesny, lśniący budynek radiostacji pachnie jeszcze świeżą farbą. 78-metrowy maszt antenowy strzela w niebo. Efektownymi tarasami dostajemy się do gmachu. Wszędzie idealny porządek. Nie chce się wierzyć, że niedawno gmach ten był ruiną, a teren dokoła zawalony rdzewiejącym żelastwem. Nowoczesną bowiem stację nadawczą, jaką posiadał Toruń przed wojną, jedną z najlepiej wyposażonych tego rodzaju placówek w Europie, wysadzili Niemcy.

Czarodziejski gabinet

Wnętrze radiostacji wygląda jak gabinet nowoczesnego czarodzieja. Pełno tu tajemniczych kolorowych świateł i lamp o oryginalnym kształcie, jarzących się oślepiającym blaskiem i połączonych tysiącami przewodów, które wyskakują niespodziewanie ze srebrnych rurek.

Mimo niklowych barierek i siatek ochronnych, wszędzie poumieszczano jeszcze napisy ostrzegawcze: „Uwaga, wysokie napięcie. Śmierć!!"

Jesteśmy właśnie w sali wysokich napięć. Huczą syreny zawiadamiające, że maszynownia włączyła prąd. Palą się lampy prostownicze i nadawcze, oddzielone specjalnymi drzwiami automatycznymi, których otwarcie momentalnie wyłącza prąd. Dostęp do lamp, w chwili, gdy pracują, ma tylko główny inżynier.

Piętro wyżej mieści się aparatura nadawcza i sala kontrolna, której ośrodkiem jest stół „magiczny", będący mózgiem radiostacji. Cały czas, gdy radiostacja jest czynna, siedzi przy niej dyżurny technik. Światła alarmujące, wyłączniki, telefony pozwalają mu trzymać rękę na pulsie tego tajemniczego i skomplikowanego mechanizmu.

Całość aparatury widać jak na dłoni. Wgląd ułatwiają olbrzymie tafle szyb, za którymi funkcjonują te cuda.

Przez huk i szum transformatorów, pracujących piętro niżej, słyszymy słowa: „Ta cudowna, lśniąca aparatura została w 80 procentach wydobyta z gruzu w stanie nie nadającym się do użytku. Kupno jej za granicą kosztowałoby wiele milionów złotych. Wyremontowanie tych skomplikowanych i czułych części zostało przeprowadzone tu na miejscu, w najprymitywniejszych warunkach, w baraczku, który widać przez okno — mówi nasz informator, inż. Wąsiak.—Tylko lampy, kondensatory i opornice trzeba było sprowadzić zza granicy".

Wielkie święto Torunia

Poświęcenie radiostacji było wielkim świętem Torunia. Był wicepremier Korzycki, wicemin. Widy-Wirski, dyrektor naczelny Polskiego Radia, W. Billig, wojewoda, prezydenci obu rywalizujących miast, profesorowie Uniwersytetu i liczni przedstawiciele społeczeństwa. Każdy z mówców podkreślał olbrzymie znaczenie tego faktu dla Pomorza oraz wielki wkład polskiego robotnika i inżyniera w dzieło odbudowy tej placówki. Wiele razy powtarzało się nazwisko dobrego ducha radiostacji — inż. Grzesiaka.

Dalszym ciągiem uroczystości było oddanie do użytku nowych studio rozgłośni w... Bydgoszczy. Bydgoszcz znowu wygrała.

Toruniowi dała odpowiedzialną stronę techniczną: transponowanie słów, muzyki na energię. Sama zaś zachowała wymagające stosunkowo mniej kłopotu — studia i — siedzibę dyrekcji.

Lecz Toruń coraz silniej dopomina się swych praw. Kto wie, może nawet wygra, bo grubo łatwiej jest przenieść studia, niż stację nadawczą.

R. ŚLUSAREK

Bezkonkurencyjni siatkarze Moskwy

Wspaniali siatkarze „Dynamo" nie stracili nawet seta w walce z najlepszymi drużynami polskimi (SAP)

SPORT SPORT

Piłkarze jadą do Meksyku

PUWF udzielił swej zgody

Polski Związek Piłki Nożnej zaakceptował propozycję Związku Piłkarskiego w Meksyku w sprawie tournee piłkarzy polskich. Według propozycji, gospodarze pokrywają wszelkie koszty przejazdu i pobytu w Ameryce, a wyjazd ma nastąpić samolotem w styczniu przyszłego roku. Piłkarze podczas turnieju w Meksyku rozegrają 5 zawodów. Państwowy Urząd WF i PW udzielił swej zgody na powyższą imprezę.

W kilku zdaniach

Związek Szermierczy przeniesiony do Warszawy. W Katowicach odbyło się walne zebranie Polskiego Związku Szermierczego, na którym postanowiono przenieść siedzibę PZS z Katowic do Warszawy. Wybrano nowy zarząd, na którego czele jako prezes stanął gen. Kuszko.

Wyjazd „Wisły" do Czechosłowacji. Drużyna piłkarska „Wisły", wzmocniona Bromem i Alszerem z ‚Ruchu' oraz Jukubikiem i Nowakiem z Garbarni, wyjechała do Czechosłowacji, gdzie jutro rozegra zawody towarzyskie w Zlinie z tamtejszą drużyną ligową.

Mistrz tenisa stołowego pokonany. W meczu tenisa stołowego między mistrzem Polski z roku ubiegłego kopalnią „Polska" (Swiętochłowice) a mistrzem Polski z roku 1945 „Cracovią", wysokie zwycięstwo odniosła drużyna kopalni ‚Polska" w stosunku 7:2. Sensacją tego meczu była porażka mistrza Polski Blondera („Cracovia"), którego pokonał Widera 21:11 i 21:16.

1000 furmanek zboża w Bolesławcu

BOLESŁAWIEC (tel. wł.). W dniu 27 października br. odbyło się w Bolesławcu na Dolnym Śląsku uroczyste zdawanie zboża przez osadników na podatek gruntowy. 1000 furmanek pełnych zboża zjechało przed magazyny „Społem", punkt skupu.

Rolnicy w zrozumieniu obowiązku obywatelskiego samorzutnie postanowili oddać w jednym dniu całkowitą należność. Miasto zaroiło się od okolicznych mieszkańców wsi — osadników wojskowych i repatriantów z Jugosławii.

Ogółem dostarczono przeszło 500 ton zboża. *(mz)*

Księga metrykalna z XVII wieku odnaleziona pod Jelenią Górą

W miejscowości Łącznikowo, położonej w odległości 6 kilometrów od Jeleniej Góry, odnaleziono księgę metrykalną, pochodzącą z połowy siedemnastego wieku, pisaną gotykiem. Dla scharakteryzowania sposobu ówczesnych zapisów przytaczamy poniżej wyjątek z księgi:

„Pierwszego Januara Jankowi mynarzowi urodził się syn..."

Miejscowość, w której znaleziono księgę, ludność słowiańska zwała dawniej „Łącznik", zmienioną później przez Niemców na Stontsdorf. W czasie operacji wojennych stacjonowała tutaj jednostka batalionu łączności i zupełnie przypadkowo wieś zaczęto nazywać „Łącznikowo". Obecnie mówi się o zmianie tej nazwy na zupełnie inną.

Filharmonia czeska w Warszawie

Muzycy czescy wzięli udział przy odgruzowywaniu ruin Filharmonii Warszawskiej.

Na zdjęciu od lewej: dyr. Maklakiewicz, min. Dybowski i dyr. Kubelik.

Po miesiącu Cervantes miał dość tego życia. — Jadę, Rodrygo — oświadczył niespodzianie. — Wkrótce odejdzie chyba jakiś okręt.

Rodrygo zgodził się natychmiast. — Jedziemy — odparł — wybornie, Miguelu. Powiedz mi tylko, dokąd?

— Do Hiszpanii. Do domu. Ty także?

Było to przyznanie się do bankructwa. Po sześciu latach tułaczki, pięciu latach wojowania wracał do domowych pieleszy jako kaleka bez rangi, bez jednego dukata w kieszeni, zdany na wysiadywanie w madryckich kancelariach i pokazywanie okaleczonej ręki, aby w ten sposób wyżebrać jakiś urzędzik. O książęcych poleceniach nie było więcej mowy. Ilekroć kapitan Urbina go spotykał, jego czerwona twarz purpurowiała jeszcze bardziej i zawstydzony odwracał głowę.

Zresztą nadarzała się akurat dobra sposobność podróży do domu. Była połowa września. Dwudziestego miały odpłynąć trzy galery do Hiszpanii; przez zagrożone wody rzadko tylko odważył się przejeżdżać pojedynczy statek. Cervantes zameldował kapitanowi wystąpienie ze służby. Urbina zmieszał się jeszcze bardziej niż zwykle.

Bracia kręcili się od wczesnego rana po molo, w pobliżu którego stały okręty na kotwicy. Najmniejszy z nich, na którym mieli jechać, nosił trochę szumną nazwę „El Sol"*. Bagaż ich był skromny, broń tudzież wory skórzane — to wszystko. Nadchodzili inni podróżni, barwne zaiste towarzystwo. Przeważali wojskowi, ale byli tu również urzędnicy wicekróla wracający do ojczyzny, kupcy, księża, kobiety z dziećmi. Zawrzało podniecone gadanie i śmiechy. Po molo uwijali się uliczni przekupnie proponując natrętnie towary w opętanym mniemaniu, że podróżny zechce obarczyć się prócz swoich juk jeszcze zbędnymi gratami. Dwóch grajków, dobosz i flecista, grało zapamiętale. Niektórzy z panów dawali się jeszcze w pośpiechu golić na placu nadbrzeżnym.

Z tyłu, tuż za molo, wznosił się potężny, stary zamek aragoński. Mieszkał w nim wicekról, który gościł teraz znowu don Juana d'Austria. Daleko pozostało Lepanto, daleko — parada floty, kiedy Cervantes po raz pierwszy ujrzał cesarskiego syna w najwyższym blasku i chwale.

Na prawo, po drugiej stronie niewielkiego basenu, ciosano kamienne łomy i dzwoniły młoty. Budowano tam właśnie nowy arsenał. Cervantes przyłapał się na tym, że z pewnego rodzaju zawiścią spogląda na murarzy. Ci widzieli przynajmniej, że coś tworzy się pod ich rękami! Tych przynajmniej potrzebowano!

Wystrzał z kasztelu na wyspie obwieścił południe. Na galerach podniesiono flagi. Pasażerowie, jeden po drugim, wchodzili na okręty. Promienne słońce jaśniało wysoko na niebie, nad zatoką snuła się jednak wiotka mgła. Skaliste ściany dalekiego Sorrento pławiły się w błękitnych oparach.

— Na co czekamy jeszcze, Miguelu? — spytał Rodrygo podnosząc się. — Zaokrętujemy się jak inni.

Cervantes wahał się bez żadnej myśli przed ostatecznym krokiem. Gdy raz opuści ziemię italską, zniknie wszelka nadzieja. Siedząc na kamiennym parapecie obrócił się i spojrzał na spiętrzone miasto. Długo trwał w tej pozycji. Byli już niemal ostatni.

Wtem ujrzał, że zza zamku wyłania się jakiś mąż w rycerskim stroju i przez pusty już niemal plac pędzi co sił w ich stronę. Osłonił oczy dłonią i poznał kapitana. Ten wołał już z daleka i machał papierami, a hełm zesunął mu się i siedział na głowie tak krzywo jak podczas bitwy pod Lepanto.

Trębacze na galerach otrąbili pierwszy sygnał. Wioślarz skinął na maruderów. Urbina ze szkarłatną, tryumfującą twarzą zbliżył się.

(24) (d.c.n.)

*) El Sol — słońce.